

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

Raport
Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.
z postępów we wdrażaniu zasad Inicjatywy Global Compact
w 2011 r.

Communication on Progress

Warszawa, 30.03.2012 r.

Szanowni Państwo,

W lipcu 2009 roku Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. przystąpił do Inicjatywy Global Compact, deklarując poszanowanie dziesięciu zasad z zakresu praw człowieka, stosunków pracy, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania korupcji.

Udział w Inicjatywie Global Compact zobowiązuje, dlatego jako jeden z głównych kierunków strategicznych, w przyjętej w 2011 r. strategii biznesowej, wpisaliśmy zarządzanie spółką z perspektywy zrównoważonego rozwoju. Misja firmy - „Zapewniamy bezpieczny transport gazu ziemnego w Polsce i aktywnie tworzymy zintegrowany system przesyłowy w Europie. W codziennej działalności dbamy o środowisko naturalne i kierujemy się zasadami zrównoważonego rozwoju” - oddaje filozofię spółki oraz podkreśla wymiar zrównoważonego rozwoju jako istotnego elementu strategii zarządzania.

Realizowane przez nas działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu dotyczą czterech obszarów – rynku, miejsca pracy, społeczności lokalnych i środowiska naturalnego.

Odpowiedzialne funkcjonowanie GAZ-SYSTEM S.A. na rynku przejawia się w efektywnej współpracy z interesariuszami. Prowadzimy systemowy program informowania społeczności lokalnych o realizowanych inwestycjach oraz świadomie zarządzamy środowiskiem. Dzięki pozyskaniu finansowania z funduszy unijnych na inwestycje realizowane przez spółkę oraz wynegocjowania korzystnych warunków finansowania z banków komercyjnych, a także przeprowadzenia zmian strukturalnych w kosztach spółki, możliwe było obniżenie średnich jednostkowych opłat za przesył gazu z poziomu 104,62 zł do 96,52 zł za 1000 m sześć.

W związku z przejęciem funkcji operatora polskiego odcinka Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał – Europa udostępniłmy wolne moce przesyłowe dla usługi przesyłania zwrotnego stronom trzecim, a w wyniku procedury udostępnienia dodatkowej przepustowości w punkcie Lasów zawarliśmy 27 umów o świadczenie usługi przesyłania paliwa gazowego. Są to działania, które potwierdzają dążenie GAZ-SYSTEM S.A. do liberalizacji rynku gazu w Polsce oraz do zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania krajowego systemu przesyłowego jako elementu europejskiej sieci przesyłowej.

W ubiegłym roku pracownicy po raz kolejny wysoko ocenili spółkę i potwierdzili, że jest ona odpowiedzialnym miejscem pracy. Do najmocniejszych stron GAZ-SYSTEM S.A. zaliczyli: dobrą reputację firmy na rynku, warunki pracy dostosowane do potrzeb poszczególnych stanowisk oraz możliwość zachowania równowagi między pracą a życiem osobistym. Dzięki opiniom pracowników GAZ-SYSTEM S.A. zajął pierwsze miejsce w kategorii „Dużych firm” w badaniu Najlepsi Pracodawcy 2011 w Europie Środkowo-Wschodniej, oraz drugie w Polsce. Wskaźnik

zaangażowania pracowników GAZ-SYSTEM S.A. wyniósł 80% i jest on o 7 punktów procentowych wyższy niż w 2010 r.

W imieniu Zarządu oraz własnym dziękuję wszystkim naszym klientom, partnerom biznesowym oraz pracownikom za okazane zaufanie i współpracę. To Państwa zaangażowanie pozwala na realizowanie założonych celów i osiągnięcie satysfakcjonujących wyników.

Przekazuję w Państwa ręce kolejny już raport z postępów we wdrażaniu zasad Inicjatywy Global Compact deklarując jednocześnie zainteresowanie długofalowym wdrażaniem zasad zrównoważonego rozwoju we wszystkich obszarach działalności spółki. Czekam również na Państwa opinie i uwagi na temat prowadzonych przez nas działań, które pomogą nam je doskonalić.

Z poważaniem,

Jan Chadam, Prezes Zarządu

PROFIL ORGANIZACYJNY

Niniejszy raport sporządzony został przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

GAZ-SYSTEM S.A. to przedsiębiorstwo odpowiedzialne za przesył gazu ziemnego oraz zarządzanie siecią przesyłową na terenie Polski. Spółka otrzymała status firmy strategicznej dla polskiej gospodarki oraz bezpieczeństwa energetycznego kraju. Kluczowym zadaniem organizacji jest transport paliw gazowych siecią przesyłową na terenie całego kraju, w celu ich dostarczenia do systemów dystrybucyjnych oraz do odbiorców końcowych przyłączonych do systemu przesyłowego.

Do obowiązków spółki należy:

- prowadzenie ruchu sieciowego w sposób efektywny i skoordynowany, z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania paliw gazowych oraz ich jakości,
- zapewnienie równoprawnego dostępu do sieci przesyłowej wszystkim podmiotom uczestniczącym w rynku gazu,
- konserwacja, remonty oraz rozbudowa instalacji przesyłowych i magazynowych z poszanowaniem środowiska naturalnego,
- dostarczanie każdemu operatorowi systemu: przesyłowego, magazynowego, dystrybucyjnego oraz systemu LNG dostatecznej ilości informacji gwarantujących możliwość prowadzenia transportu i magazynowania gazu ziemnego w sposób właściwy dla bezpiecznego i efektywnego działania połączonych systemów,
- dostarczanie użytkownikom systemu informacji potrzebnych dla uzyskania skutecznego dostępu do systemu,
- realizacja innych obowiązków wynikających ze szczegółowych przepisów wykonawczych oraz z Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku o Prawie energetycznym z późniejszymi zmianami.

Podstawową usługą świadczoną przez Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) jest usługa przesyłania paliwa gazowego, od wybranych przez Zleceniodawcę Usługi Przesyłowej (ZUP) punktów wejścia do wskazanych przez niego punktów wyjścia. Oprócz tego, spółka może świadczyć usługi dodatkowe takie jak:

- nawanianie paliwa gazowego – nasycanie gazu substancją o intensywnym zapachu; powszechnie stosowanym środkiem jest THT (tetrahydrotiofen),
- dokonywanie dodatkowych pomiarów, niewynikających z obowiązków OSP związanych ze świadczeniem usługi przesyłania,

- eksploatacja, konserwacje, remonty i inwestycje w obrębie sieci i instalacji zleceńodawcy,
- wstrzymywanie, ograniczenie lub wznawianie dostaw do punktów systemu – na podstawie wniosku zleceńodawcy.

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. do GAZ SYSTEM S.A. wpłynęło 67 wniosków o świadczenie usługi przesyłania paliwa gazowego.

W raportowanym okresie GAZ SYSTEM S.A. świadczył usługę przesyłania paliwa gazowego na podstawie dziewięciu umów przesyłowych. W ramach zawartych umów GAZ-SYSTEM S.A. świadczył usługę na zasadach ciągłych i przerywanych. Świadczenie usługi przesyłania paliwa gazowego na zasadach przerywanych pozwala na optymalne wykorzystanie technicznej zdolności przesyłowej sieci. Dzięki temu GAZ-SYSTEM S.A. oferuje tę usługę klientom w tych obszarach sieci, gdzie jej świadczenie na zasadach ciągłych nie jest możliwe.

W związku z przejęciem przez GAZ-SYSTEM S.A. funkcji operatora SGT, w 2011 roku została przeprowadzona procedura przydziału dostępnej zdolności przesyłowej polskim odcinkiem systemu gazociągów tranzytowych Jamał – Europa Zachodnia dla usługi przesyłania zwrotnego paliwa gazowego na warunkach przerywanych z firmami: PGNiG S.A., ENTRADE GRUPA Sp. z o.o. oraz KRI S.A. W ramach przedmiotowej procedury zostały zawarte trzy umowy długoterminowe oraz dwie umowy krótkoterminowe. Poza tym z firmą ENTRADE GRUPA Sp. z o.o. została zawarta w ramach przyznanej przepustowości na SGT roczna umowa o świadczenie usługi przesyłania paliwa gazowego na warunkach przerywanych.

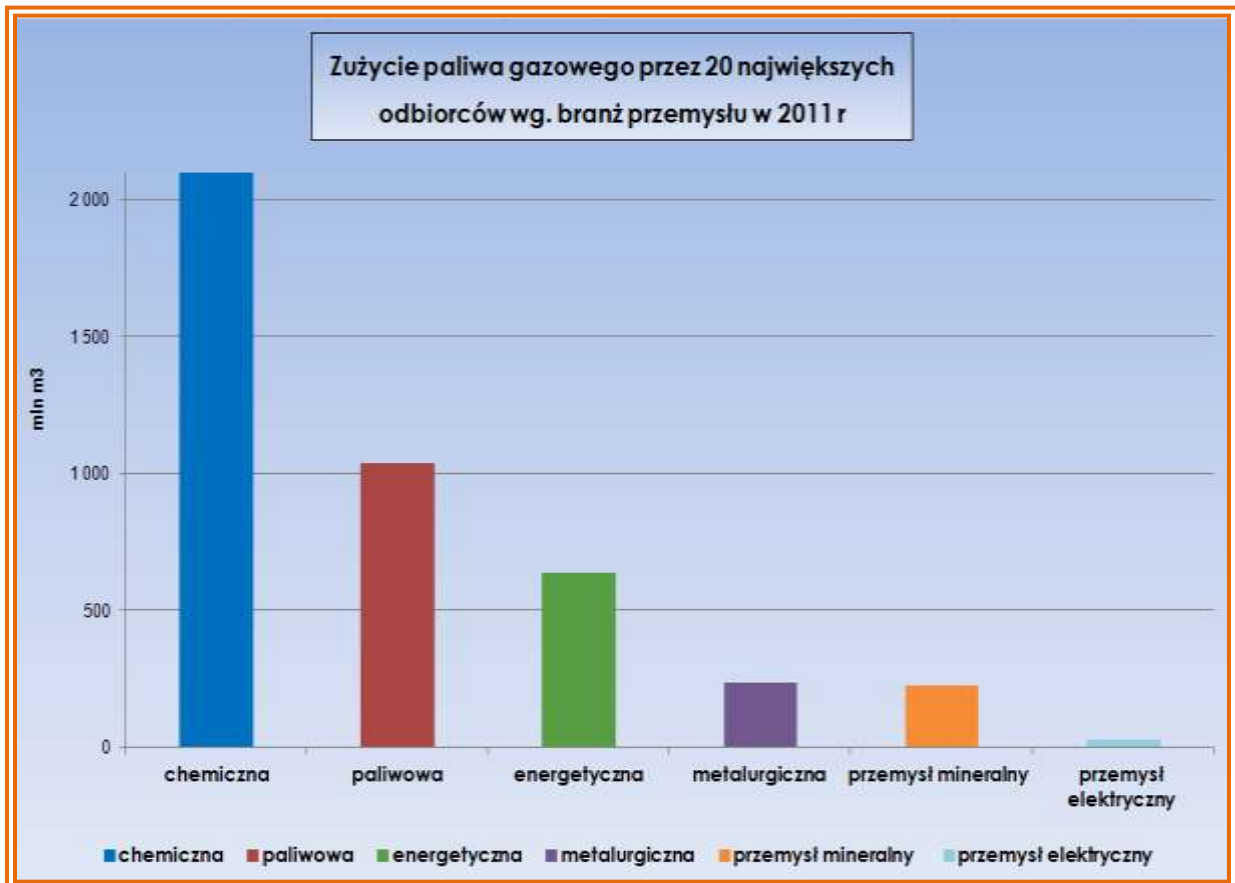
Możliwe stało się również korzystanie z usługi wirtualnego rewersu, która pozwala na sprowadzanie do Polski z kierunku zachodniego poprzez punkty we Włocławku i Lwówku na gazociągu jamalskim dodatkowych ilości gazu do około 2,3 mld m sześć. gazu rocznie. Łącznie z rozbudową połączenia Polska – Niemcy oraz zdolnościami przesyłowymi gazociągu Polska – Czechy możliwości importu gazu do Polski z nowych kierunków (zachodni i południowy) wzrosły o 3,3 mld m sześć. gazu rocznie.

W 2011 roku GAZ-SYSTEM S.A. przeprowadził również procedurę udostępnienia dodatkowej przepustowości w punkcie wejścia Lasów, w ramach której zostało zawartych 27 umów o świadczenie usługi przesyłania paliwa gazowego. Regulamin procedury udostępnienia dodatkowej przepustowości w punkcie wejścia Lasów konsultowany był z Urzędem Regulacji Energetyki, niemieckim partnerem ONTRAS-VNG Gastransport GmbH oraz uczestnikami rynku, którzy mogli zgłaszać uwagi do dokumentu.

Ponadto GAZ-SYSTEM S.A. świadczył usługę nawaniania paliwa gazowego dla 16 klientów.

W 2011 r. ilość przestanego paliwa wyniosła 15,6 mld m³.*

Do sieci GAZ-SYSTEM S.A. przyłączone są bezpośrednio firmy z branż: chemicznej, paliwowej, energetycznej, metalurgicznej oraz przemysłu mineralnego i elektrycznego. Największa ilość paliwa gazowego została przestana do przedsiębiorstw sektora chemicznego i paliwowego.

Rys. 1 – Ilość przestanego gazu ziemnego do poszczególnych branż

GAZ-SYSTEM S.A. określił 77 warunków przyłączenia oraz zawarł 16 umów o przyłączenie do sieci przesyłowej. Spółka negocjuje zapisy Umów o przyłączenie z klientami z branży energetycznej, która wyraża duże zainteresowanie zasilaniem urządzeń energetycznych paliwem gazowym, co w przypadku zawarcia wyżej wymienionych umów skutkować będzie znacznym wzrostem wolumenu paliwa gazowego przesyłanego siecią przesyłową.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom swoich partnerów biznesowych, GAZ-SYSTEM S.A. stale dąży do podnoszenia jakości świadczonych usług i standardów w obsłudze klienta. W 2011 roku został uruchomiony System Wymiany Informacji (SWI), którego głównym założeniem jest publikowanie i wymiana informacji pomiędzy spółką a uczestnikami rynku. Ułatwia on

* Podana wielkość obejmuje również przesył do Podziemnych Magazynów Gazu (PMG) oraz przesył gazu zaazotowanego (L) w przeliczeniu na gaz wysokometanowy (E).

współpracę pomiędzy operatorem a jego partnerami biznesowymi, zapewnia dostęp do danych związanych z realizacją kontraktów przesyłowych – pozwala śledzić postępy w danej sprawie oraz daje podgląd do rozliczeń finansowych.

Podstawowe wielkości GAZ-SYSTEM S.A.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2010 r.*	Stan na 31.12.2011 r.	Jednostka
Przychody netto ze sprzedaży	2 455, 93	1 529,85	mln PLN
Koszty działalności operacyjnej	1 751,62	1 100,31	mln PLN
Zysk netto	651,45	416,56	mln PLN
Suma aktywów	5 744,35	6 152,34	mln PLN
Liczba pracowników	2079	2152	osoby
Długość sieci przesyłowej	9 768	9 853	km
Ilość przestanego paliwa gazowego	15,1	15,6	mld m ³
Ilość podmiotów, z którymi GAZ-SYSTEM S.A. zawarł umowę nawaniania paliwa gazowego	14	16	szt.
Liczba punktów wyjścia	973	967	szt.
Struktura akcjonariatu/właścicielska	100% udziałów Skarbu Państwa	100% udziałów Skarbu Państwa	%

*Okres od 1.05.2009 do 31.12.2010

W raportowanym okresie nie stwierdzono znaczących zmian dotyczących struktury lub formy własności. Odnotowano natomiast wzrost zatrudnienia w stosunku do roku ubiegłego, który wynika z prowadzenia licznych nowych inwestycji i projektów biznesowych. Kapitał zakładowy spółki wzrósł w stosunku do poprzedniego okresu raportowania o 30 104 400 PLN.

GAZ-SYSTEM S.A. działa na terenie Polski, a siedziba główna spółki zlokalizowana jest w Warszawie przy ulicy Mszczonowskiej 4. W skład spółki wchodzi Centrala i sześć Oddziałów: w Gdańsku, Poznaniu, Rembelszczyźnie, Tarnowie, Świerklanach i we Wrocławiu. GAZ-SYSTEM S.A. posiada w swojej strukturze również Przedstawicielstwo w Brukseli, które zapewnia

efektywną reprezentację interesów firmy na forum instytucji unijnych oraz bieżące monitorowanie wydarzeń gazowniczych w Unii Europejskiej i procesów legislacyjnych, mających wpływ na sektor energetyczny. Od grudnia 2008 r. GAZ-SYSTEM S.A. jest także właścicielem spółki Polskie LNG S.A. która została powołana do budowy terminalu skroplonego gazu ziemnego LNG (LNG z ang. Liquefied Natural Gas).

Nazwa spółki: Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM Spółka Akcyjna

Forma prawna: Spółka Akcyjna (100% udziałów Skarbu Państwa)

Siedziba spółki: Warszawa, ul. Mszczonowska 4

Numer KRS: 0000264771, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

NIP: 527-243-20-41

Wysokość kapitału zakładowego: 3 771 990 842 PLN

Wysokość kapitału wpłaconego: 3 771 990 842 PLN

Regon: 015716698

Strategia podwyższania standardów usług, dbania o warunki zatrudnienia i budowania dialogu z partnerami biznesowymi firmy, którą realizuje GAZ-SYSTEM S.A. znajduje odzwierciedlenie w wyróżnieniach i nagrodach. W raportowanym okresie, spółka otrzymała:

- **Medal Europejski** za usługę przesyłania paliwa gazowego. Medal Europejski jest przedsięwzięciem Business Centre Club, przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Honorowym Patronacie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.
- główną nagrodę w kategorii **INWESTYCJA ROKU 2011**: Tłocznia Gazu w Goleniowie w Konkursie Gospodarczym Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.
- **27. miejsce pod względem rentowności obrotu** w rankingu „Polskie Przedsiębiorstwa Lista 2000” dziennika „Rzeczpospolita”.
- **tytuł Inwestora Roku Europy Środkowo-Wschodniej** za realizację projektów inwestycyjnych zapewniających bezpieczeństwo energetyczne kraju.
- **tytuł Inwestor Roku 2011** za budowę sieci przesyłu i transportu gazu, gwarantujących bezpieczeństwo dostaw, w tym: budowę gazoportu, połączeń transgranicznych, nowych sieci gazowych, a w efekcie budowę tzw. korytarza północ-południe zapewniającego integrację europejskiej sieci przesyłowej.
- **Certyfikat Innowacyjności** – prestiżowe wyróżnienie przyznawane przez Instytut Nauk Ekonomicznych PAN i Sieć Naukowa MSN pod względem innowacyjności rynkowej, procesowej, nakładów na innowacyjność, patentów i kontraktów europejskich.
- **2. miejsce** w rankingu Najlepszy Pracodawca 2010 r. w kategorii Duże Przedsiębiorstwa oraz **1. miejsce** w zestawieniu w Europie Środkowej i Wschodniej

(2011). Wskaźnik zaangażowania pracowników GAZ-SYSTEM S.A. wyniósł 80 %. Jest to 7 punktów procentowych więcej w porównaniu do wyniku zeszłorocznego (73%).

- **tytuł Lidera Bezpiecznej Pracy** przyznawany przez Centralny Instytut Ochrony Pracy działający przy Państwowym Instytucie Badawczym.

PARAMETRY RAPORTU

Profil raportu

Niniejszy raport GAZ-SYSTEM S.A. z postępów we wdrażaniu zasad Inicjatywy Global Compact jest kolejną publikacją w spółce i stanowi kontynuację poprzedniej edycji raportu opublikowanej 31.03.2010 roku. Raport obejmuje dane za okres 01.01.2011 – 31.12.2011 (rok obrotowy spółki). GAZ-SYSTEM S.A. raportuje postępy we wdrażaniu zasad Inicjatywy Global Compact w cyklu rocznym.

Spółka wzoruje się na najlepszych, międzynarodowych standardach w zakresie raportowania działań odpowiedzialnych społecznie. Treść Raportu jest uwarunkowana przez wytyczne zrównoważonego rozwoju (Sustainability Reporting Guidelines) promowane przez niezależną instytucję Global Reporting Initiative (GRI). Spośród wielu dostępnych wskaźników ekonomicznych, społecznych i środowiskowych zostały wybrane te, które odpowiadają rzeczywistości funkcjonowania GAZ-SYSTEM S.A. Raport według wytycznych GRI został opracowany po raz drugi. Spółka zamierza kontynuować raportowanie według wyżej wymienionych wytycznych w kolejnych latach. GAZ-SYSTEM S.A. deklaruje poziom aplikacji C według wytycznych GRI. Raport nie został poddany weryfikacji zewnętrznej.

Zakres i zasięg raportu

Zawartość raportu wynika z założeń strategii korporacyjnej GAZ-SYSTEM S.A. oraz misji i wizji przedsiębiorstwa, które określają cele spółki. Misją spółki jest zapewnienie bezpiecznego transportu gazu ziemnego w Polsce i aktywne tworzenie zintegrowanego systemu przesyłowego w Europie. W codziennej działalności dbanie o środowisko naturalne i kierowanie się zasadami zrównoważonego rozwoju.

W przygotowanym raporcie nie stwierdzono jakichkolwiek ograniczeń dotyczących jego zakresu i zasięgu. W raportowanym okresie nie zostały także zidentyfikowane przedsięwzięcia typu joint-venture, obiekty dzierżawione, operacje outsoursowane i inne jednostki, które w znaczący sposób mogły wpłynąć na porównywalność działań organizacji w poszczególnych okresach i/lub w stosunku do innych organizacji. Podmiotem zależnym jest spółka celowa Polskie LNG S.A. powołana do budowy gazoportu.

Niniejszy raport skierowany jest do wszystkich grup interesariuszy spółki, pracowników, klientów, a także do społeczności i władz lokalnych, organów rządowych, organizacji pozarządowych i mediów. Raport w pełnej wersji zostanie zamieszczony na stronie internetowej www.gaz-system.pl tak, aby każdy zainteresowany mógł z niego skorzystać. Pracownicy spółki, będą mogli zapoznać się z treścią raportu za pomocą Intranetu.

W tym miejscu zachęcamy wszystkich interesariuszy spółki do dialogu i zgłaszania opinii lub komentarzy. Uwagi można przesyłać na adres e-mail: pr@gaz-system.pl. Osobą kontaktową, w sprawie raportu jest Aneta Szczepańska, Koordynator ds. PR.

NADZÓR, ZOBOWIĄZANIA I ZAANGAŻOWANIE

Nadzór

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy jest najwyższą władzą spółki.

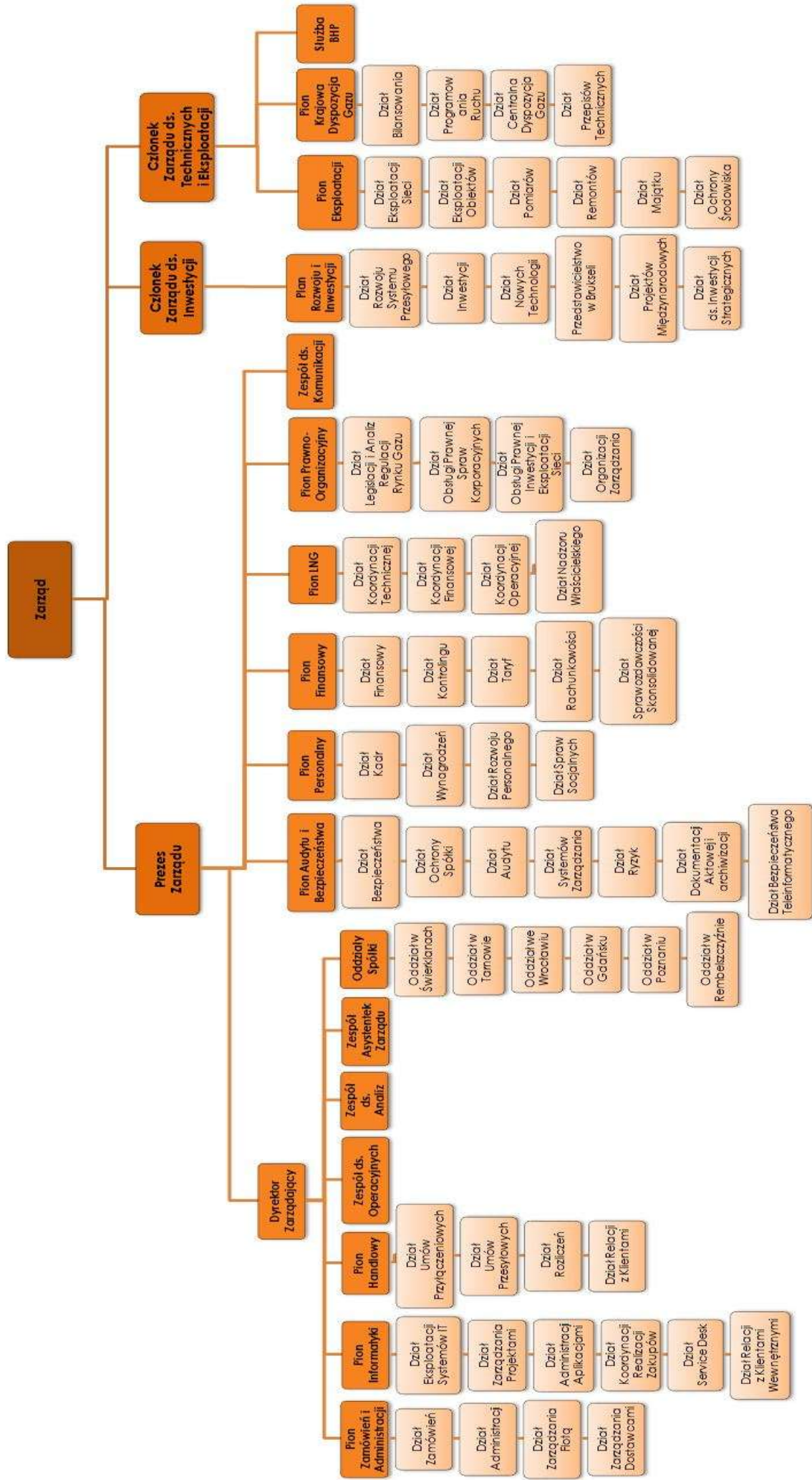
Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki. Obecnie w skład Rady Nadzorczej wchodzi:

- Jerzy Molak (Przewodniczący Rady Nadzorczej),
- Monika Kacprzyk-Wojdyga (Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej),
- Włodzimierz Wolski (Sekretarz Rady Nadzorczej),
- Agnieszka Godula (Członek Rady Nadzorczej),
- Zbigniew Marek (Członek Rady Nadzorczej),
- Jan Matuszewski (Członek Rady Nadzorczej),
- Katarzyna Ranc-Dobrzańska (Członek Rady Nadzorczej).

Zarząd kieruje bieżącą działalnością spółki. Poszczególni Członkowie Zarządu nadzorują merytorycznie przypisane każdemu z nich określone grupy jednostek i komórek organizacyjnych. W skład Zarządu wchodzi:

- Jan Chadam - Prezes Zarządu (nie pełni funkcji Dyrektora Zarządzającego),
- Wojciech Kowalski – Członek Zarządu,
- Sławomir Śliwiński – Członek Zarządu.

Schemat struktury organizacyjnej

GAZ-SYSTEM S.A. przywiązuje bardzo dużą wagę do współpracy oraz dialogu ze swoimi pracownikami. W Radzie Nadzorczej zasiada przedstawiciel pracowników spółki, który zgłasza organowi zarządczemu wszelkie opinie oraz projekty kadry pracowniczej. Ponadto w spółce funkcjonuje i aktywnie działa Rada Pracowników. Pracodawca prowadzi rozmowy i konsultuje z Radą Pracowników kwestie dotyczące stanu, struktury a także przewidywanych zmian zatrudnienia oraz działań, które mogą powodować istotne zmiany w organizacji pracy czy też podstawach zatrudnienia.

Długoterminowym celem działalności spółki jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i zbudowanie pozycji znaczącego operatora integrującego system przesyłowy w Europie, poprzez:

1. zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu przesyłowego, jako elementu europejskiej sieci gazociągów,
2. stworzenie optymalnych warunków do rozwoju zliberalizowanego rynku gazu ziemnego w Polsce, mając na celu wzrost zużycia gazu ziemnego jako paliwa ekologicznego,
3. zapewnienie skutecznej i długoterminowej poprawy efektywności operacyjnej i organizacyjnej spółki,
4. budowa pozycji GAZ-SYSTEM S.A. jako istotnego uczestnika rynku gazu ziemnego w Unii Europejskiej, szczególnie w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.
5. zarządzanie spółką z perspektywy zrównoważonego rozwoju.

W ramach tych kierunków określone zostały cele operacyjne realizowane przez szereg działań, zdefiniowanych w strategii biznesowej jako działania Kluczowe.

Realizując podstawowe zadanie biznesowe, jakim jest podwyższenie wartości firmy, GAZ-SYSTEM S.A. zwraca uwagę na sposób wykonywania obowiązków wynikających ze statutu spółki. Mając na uwadze powyższe założenia, GAZ-SYSTEM S.A. wdrożył Kodeks Etyczny, który definiuje zasady etycznego postępowania oraz podkreśla kluczową rolę wartości, które wyznaczają sposób działania i podejmowania decyzji w spółce. Są nimi:

Przedsiębiorstwo, które ma określony system wartości i jasno zdefiniowane standardy postępowania staje się bardziej przewidywalne i wiarygodne zarówno dla klientów, inwestorów, partnerów biznesowych, jak i dla swoich pracowników. Wyznaczone standardy etyczne oraz ich przestrzeganie pozwalają budować spójną kulturę organizacyjną i markę firmy.

Kodeks Etyczny został udostępniony pracownikom w intranecie, natomiast klienci, partnerzy biznesowi spółki i wszyscy zainteresowani mogą się z nim zapoznać za pomocą witryny korporacyjnej www.gaz-system.pl.

Zaangażowanie w inicjatywy zewnętrzne

GAZ-SYSTEM S.A. kontynuuje działalność w ramach międzynarodowych organizacjach branżowych. Udział przedstawicieli GAZ-SYSTEM S.A. w konferencjach, warsztatach oraz sesjach plenarnych poszczególnych organizacji umożliwia wymianę doświadczeń, dobrych praktyk, pomaga w prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych oraz promocji nowych rozwiązań w sektorze gazu ziemnego. Wzmacnia głos spółki na forum międzynarodowym i ułatwia pozyskiwanie funduszy na realizację projektów kluczowych dla rozwoju krajowego systemu przesyłowego i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.

GAZ-SYSTEM jest członkiem następujących organizacji międzynarodowych:

- ENTSOG (European Network of Transmission System Operators for Gas),
- GIE (Gas Infrastructure Europe),
- EASEE-GAS (European Association for the Streamlining of Energy Exchange),
- Baltic Gas,
- GERG (European Gas Research Group),
- Marcogaz,
- IGU (International Gas Union).

GAZ-SYSTEM S.A. jest zaangażowany w działalność krajowych instytucji branżowych takich, jak: Towarzystwo Rozwoju Infrastruktury ProLinea, Izba Gospodarcza Gazownictwa oraz Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZiTS), poprzez które popularyzuje gaz ziemny jako paliwo nowoczesne i ekologiczne, propaguje wiedzę techniczno-ekonomiczną oraz współdziała w ustalaniu programów i strategii rozwoju branży gazowniczej.

Spółka aktywnie bierze udział w inicjatywach z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu. Od czerwca 2009 r. GAZ-SYSTEM S.A. kontynuuje udział w inicjatywie Odpowiedzialna Energia.

W ramach 8 punktów deklaracji GAZ-SYSTEM S.A. realizuje już siedem inicjatyw w zakresie:

- przejrzystości działania i efektywnego zarządzania (Program Corporate Social Responsibility GAZ-SYSTEM S.A.),
- bezpieczeństwa i higieny pracy (wzmocniona odzież ochronna),
- angażowania interesariuszy i troski o otoczenie spotkania z władzami lokalnymi w sprawie prowadzonych inwestycji,
- partnerskiego traktowania klientów, dostawców i podwykonawców (Kodeks Etyczny, Zintegrowany System Zarządzania),
- promocji energooszczędnych rozwiązań, czystych technologii (konkurs grantowy Fundusz Naturalnej Energii),
- ekologicznych źródeł energii, współpracy branżowej oraz dzielenia się wiedzą (współpraca z Akademią Górniczo-Hutniczą).

Od lipca 2009 r. spółka należy do międzynarodowej inicjatywy Global Compact, która zrzesza firmy i instytucje kierujące się w swojej działalności dziesięcioma zasadami z zakresu praw człowieka, praw pracowniczych, ochrony środowiska i przeciwdziałania korupcji.

GAZ-SYSTEM S.A. uczestniczył również w pracach grupy roboczej ds. CSR powołanej przy Ministerstwie Gospodarki. Spółka aktywnie działała w podgrupie zajmującej się odpowiedzialnymi inwestycjami infrastrukturalnymi. Efektem prac grupy jest "Podręcznik konsultacji społecznych przy inwestycjach infrastrukturalnych".

Spółka aktywnie angażuje się w dialog z interesariuszami. Każdego roku przeprowadzane jest Badanie Satysfakcji Klienta, dzięki któremu GAZ-SYSTEM S.A. na bieżąco poznaje oczekiwania swoich partnerów biznesowych. W 2011 roku klienci GAZ-SYSTEM S.A. po raz kolejny docenili wysoką jakość obsługi, w szczególności łatwość kontaktu, profesjonalizm, a także terminowość i szybki czas reakcji. Świadczy o tym rosnący wskaźnik zadowolenia z obsługi klienta w stosunku do ubiegłych lat. W 2011 wyniósł on 4,23 w skali od 1 do 5. Sam GAZ-SYSTEM S.A. zaś postrzegany jest jako firma kompetentna, godna zaufania, solidna i dotrzymująca zobowiązań. Opinie interesariuszy są brane pod uwagę przy wyznaczaniu standardów obsługi klienta.

W ramach wspierania inicjatyw edukacyjnych GAZ-SYSTEM S.A. współpracuje z Akademią Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie - z Wydziałem Wiertnictwa, Nafty i Gazu oraz Wydziałem Energetyki i Paliw.

Identyfikacja kluczowych interesariuszy

Interesariusze to wszystkie jednostki, grupy społeczne, organizacje i instytucje (wewnętrzne i zewnętrzne), które mają wpływ na funkcjonowanie firmy. Mając na uwadze istotną rolę, jaką interesariusze odgrywają w bieżącej działalności spółki, GAZ-SYSTEM S.A. poświęca dużo

uwagi na utrzymywanie korzystnych relacji z otoczeniem, w którym funkcjonuje. Wartość spółki jest bowiem mierzona za pomocą wskaźników ekonomicznych, ale także poprzez wartość dodaną, jaką jest jej odbiór w otoczeniu i ocena jej działań, nie tylko związanych ze zidentyfikowanymi celami podstawowymi.

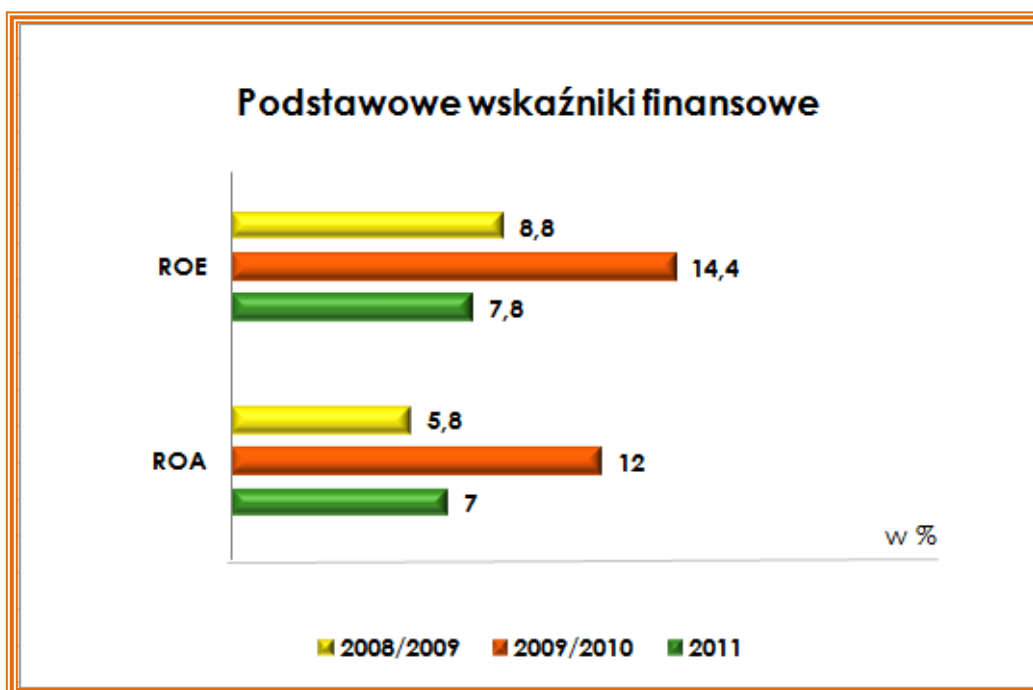
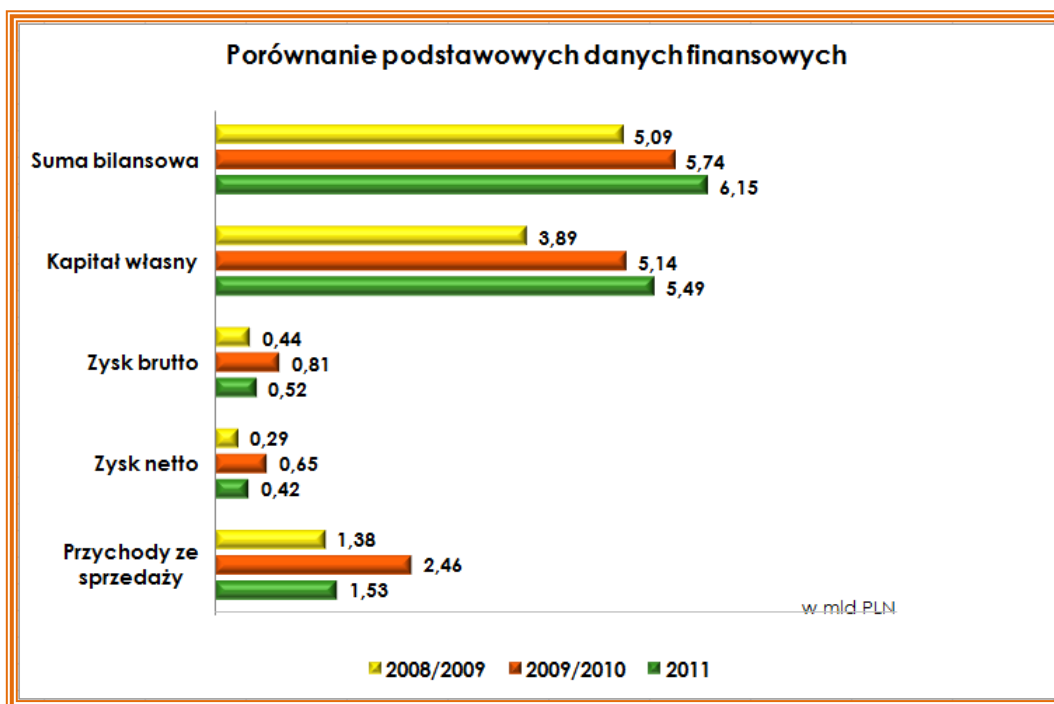
W efekcie przeprowadzonych analiz otoczenia spółki zostały zdefiniowane następujące grupy interesariuszy:

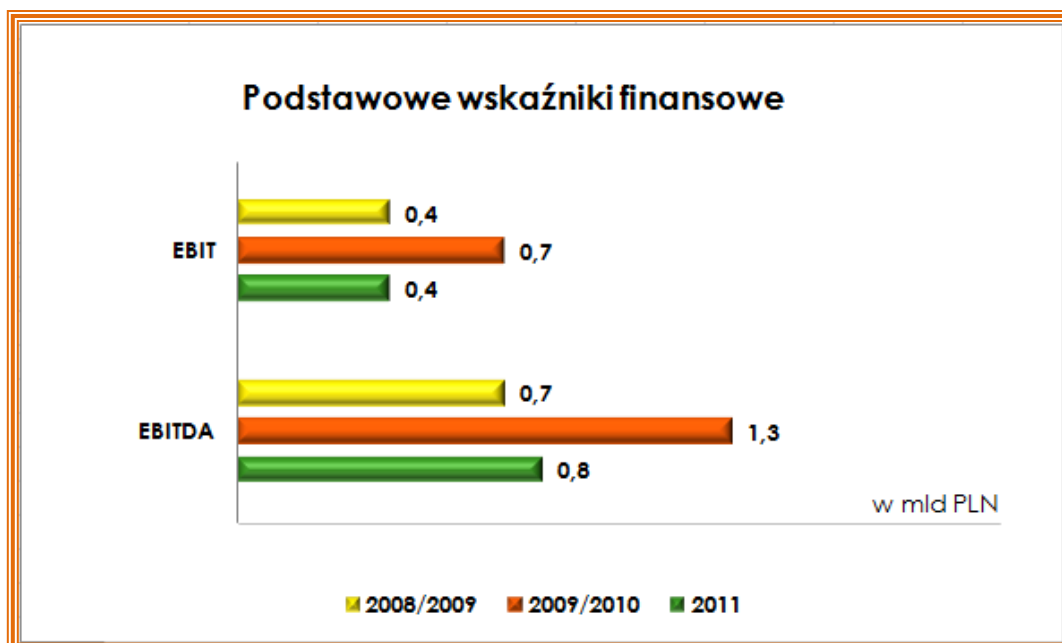
- interesariusze wewnętrzni – bezpośrednio związani z działaniami operacyjnymi organizacji, do których zaliczani są: pracownicy oraz związki zawodowe,
- interesariusze zewnętrzni – podmioty zewnętrzne mogące mieć duży wpływ na funkcjonowanie spółki, do których zaliczane są: instytucje państwowe i unijne, organizacje społeczne, szczególnie związane ze środowiskiem naturalnym, przedsiębiorstwa branży energetycznej (zarówno sektora gazowego w Polsce i w innych krajach europejskich, jak i sektorów konkurencyjnych), społeczności lokalne – szczególnie na terenach związanych z inwestycjami strategicznymi, instytucje finansujące oraz media.

WSKAŹNIKI EKONOMICZNE

Wyniki ekonomiczne

Podstawowe wskaźniki finansowe zostały przedstawione na poniższych wykresach oraz w tabelach na stronach 44-47.

Jednym ze zobowiązań finansowych GAZ-SYSTEM S.A. jest wypłata wynagrodzeń proporcjonalnych do jakości wykonywanej pracy. Średnie wynagrodzenie zasadnicze pracowników najniższego szczebla w GAZ-SYSTEM S.A. było o ponad 240% wyższe w stosunku do minimalnego wynagrodzenia krajowego brutto (1 386,00 zł). Natomiast średnie wynagrodzenie zasadnicze osób zatrudnionych w spółce wyniosło 5 402,82 zł i było znacznie wyższe niż średnia płaca brutto w Polsce, która na koniec 2011 r. kształtowała się na poziomie 3391,30 PLN (według danych GUS).

31.12.2010 r.	31.12.2011 r.
średnia płaca zasadnicza brutto (PLN) w GAZ-SYSTEM S.A. <i>stan na dzień 31.12.2010 r.</i>	średnia płaca zasadnicza brutto (PLN) w GAZ-SYSTEM S.A. <i>stan na dzień 31.12.2011 r.</i>
5 000,51	5 402,82

Zasady wynagradzania pracowników spółki są określone w „Zakładowych warunkach wynagradzania i przyznawania świadczeń pieniężnych dla pracowników Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.". Dzięki czemu zachowana jest przejrzystość przyznawania świadczeń pieniężnych.

Oprócz wynagrodzenia zasadniczego, w spółce funkcjonuje system nagród uznaniowych, motywacyjnych oraz z zysku. W raportowanym okresie pracownicy otrzymali finansowe

nagrody kwartalne, półroczne oraz indywidualne. Nagrody indywidualne przyznawane są pracownikom, którzy mieli znaczący udział w strategicznych projektach realizowanych przez spółkę.

W 2011 roku GAZ-SYSTEM S.A. prowadził również prace nad stworzeniem nowej polityki wynagrodzeń, która w znacznej mierze będzie opierała się na wdrożeniu mechanizmów premiowych dla pracowników oraz połączeniu ich w jeden system z mechanizmami podwyżkowymi. Pozwoli to na stworzenie spójnego systemu, wspierającego realizację najważniejszych celów strategicznych spółki i motywującego pracowników do dodatkowego wysiłku.

WSKAŹNIKI ŚRODOWISKOWE

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. realizuje zadania z poszanowaniem i troską o środowisko naturalne zarówno w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami, jak i właściwego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. W sposób racjonalny zużywana jest w spółce energia oraz prowadzone są działania mające na celu zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych.

Energia

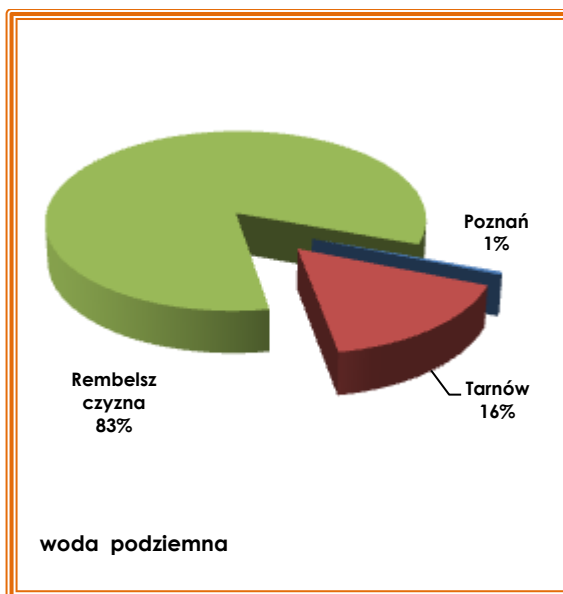
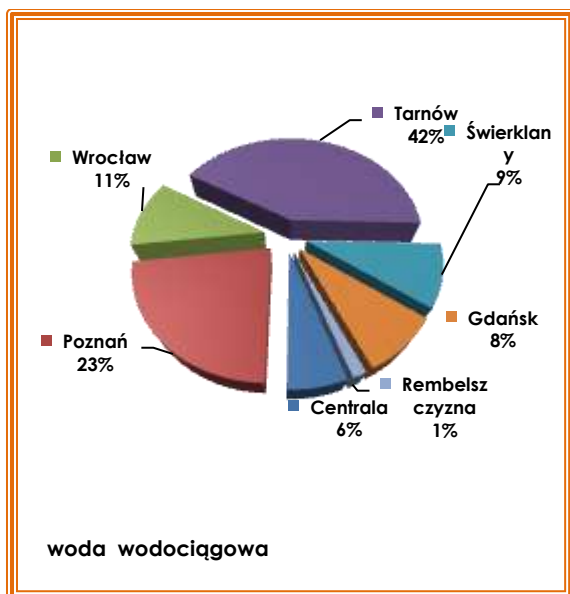
W raportowanym okresie ogólne zużycie gazu ziemnego oraz energii elektrycznej wyniosło:

Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011
ogólne zużycie gazu ziemnego	ogólne zużycie gazu ziemnego
112,2 mln m ³	81,1 mln m ³
ogólne zużycie energii elektrycznej	ogólne zużycie energii elektrycznej
365 233,0 GJ	224 436,24 GJ

Woda

W raportowanym okresie wartości poboru wody kształtowały się następująco:

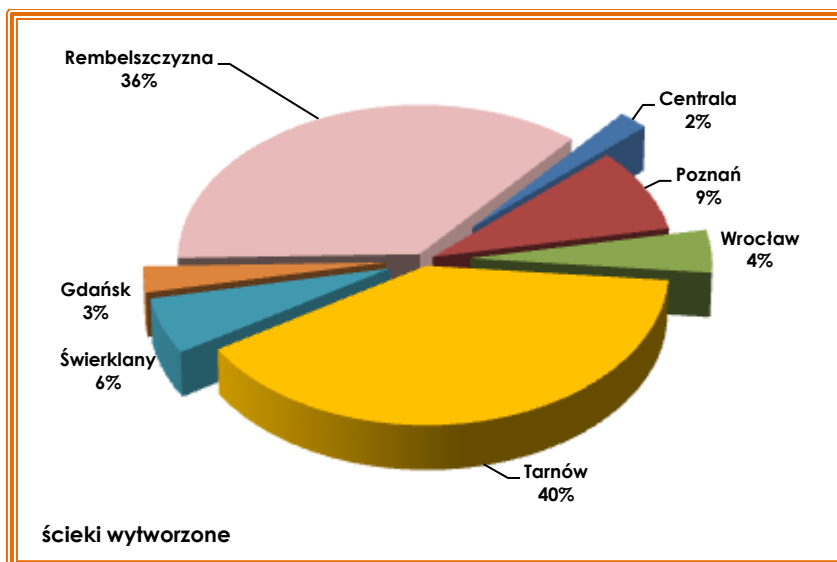
Woda	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011
	Pobór wody w tys. m ³	Pobór wody w tys. m ³
Woda pobierana z ujęć własnych	263	174,5
Całkowita ilość (woda z ujęć własnych i z sieci wodociągowej)	311	204

Emisje, ścieki i odpady

Wytworzone i oczyszczone ścieki socjalno-bytowe oraz technologiczne odprowadzane były przede wszystkim do wód i ziemi lub do sieci kanalizacyjnej. Niewielka część ścieków odprowadzana była do szamb.

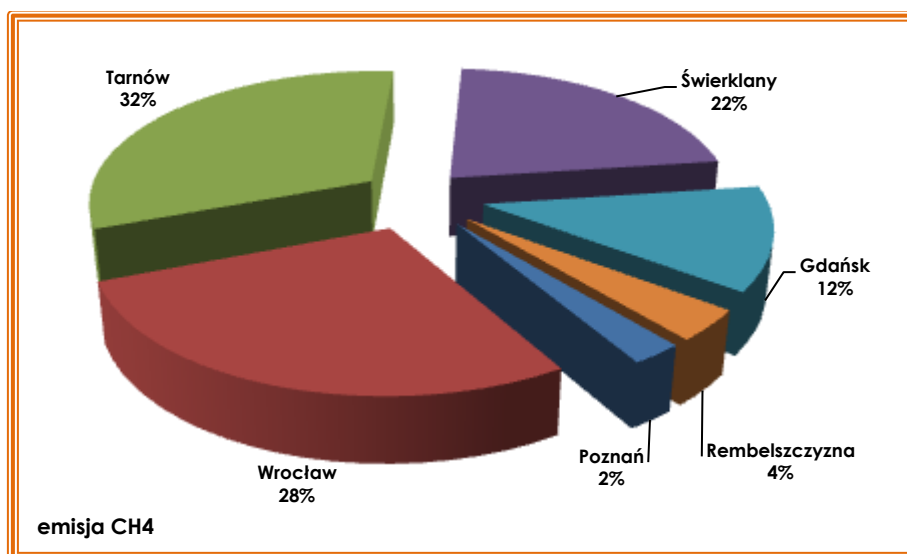
Ścieki	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011
	Całkowita objętość ścieków w m ³	Całkowita objętość ścieków w m ³
Ścieki łącznie	99 800,00	83 000,00
Odprowadzone do wód powierzchniowych lub ziemi	55 000,00	52 000,00
Odprowadzane do sieci kanalizacyjnej	43 000,00	28 000,00
Wywóz beczkowozami do szamb	1 800,00	4 000,00

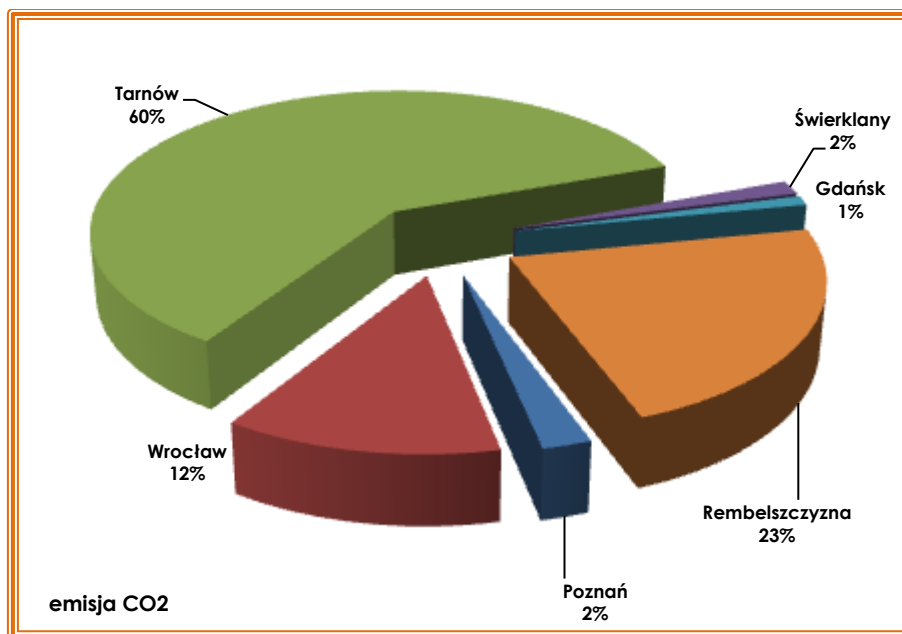

Emisje gazów cieplarnianych

Gazy cieplarniane emitowane do środowiska w wyniku prowadzonej przez spółkę działalności to przede wszystkim metan uwalniany w wyniku prowadzonej eksploatacji infrastruktury gazowej oraz dwutlenek węgla powstający przy spalaniu gazu wykorzystywanego na potrzeby własne. Metan emitowany jest do środowiska podczas upustów technologicznych, poprzez nieszczelności występujące w sieciach gazowych oraz w wyniku awarii. Łączna emisja metanu w okresie sprawozdawczym wyniosła prawie 6,8 tys. Mg.

Emisja CO₂, określona w oparciu o spalanie paliwa gazowego w źródłach, za które spółka rozlicza się wnosząc opłaty za emisje do powietrza wyniosła w tym okresie 169 tys. Mg.

Zgodnie z zapisami obowiązującej ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. 2011, Nr 122, poz. 695) GAZ-SYSTEM S.A. uzyskał w czerwcu 2011 r. zezwolenia na emisję dwutlenku węgla dla Tłoczni Gazu w Hołowczycach, Jarosławiu oraz Maćkovicach. Wyżej wymienione tłocznie zostały objęte systemem handlu uprawnieniami w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się od dnia 1 stycznia 2013 r.

Zgodnie z wymogami ww. ustawy GAZ-SYSTEM S.A. przekazał w lipcu 2011 r. do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) informacje i dane o wielkościach emisji za poprzednie lata, które zostaną ujęte w Krajowych Środkach Wykonawczych i przekazane Komisji Europejskiej. Do końca marca przyszłego roku KE podejmie decyzję o przyznaniu spółce puli darmowych uprawnień do emisji na okres rozliczeniowy 2013-2020.

Przyznane limity wykorzystane zostaną na pokrycie własnych potrzeb emisyjnych wynikających z prowadzonej działalności. Przewiduje się, że przyznany limit bezpłatnych uprawnień do emisji może wystarczyć na pokrycie ok. 80 % rzeczywistej emisji CO₂ z instalacji w 2013 roku. Uprawnienia na pokrycie pozostałej emisji spółka będzie musiała zakupić na aukcjach.

W kolejnych latach ilość bezpłatnych uprawnień do emisji będzie zmniejszana, aż do osiągnięcia w 2020 roku poziomu 30%. Po uzyskaniu zezwoleń i przyznaniu instalacjom jednostek emisji GAZ-SYSTEM S.A. zobowiązany będzie do monitorowania wielkości emisji CO₂ oraz rozliczania się na podstawie zweryfikowanego raportu z przyznanymi uprawnieniami. Do wypełnienia tego warunku spółka jest już przygotowana.

W ramach Systemu Eksploatacji Sieci Przesyłowej (SESP) wdrożono procedurę „Monitorowanie i raportowanie wielkości emisji CO₂ oraz nadzór nad układami pomiarowymi

służącymi do monitorowania emisji CO₂". Procedura wprowadza dla instalacji objętych obowiązkiem udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂ jednolite zasady postępowania przy:

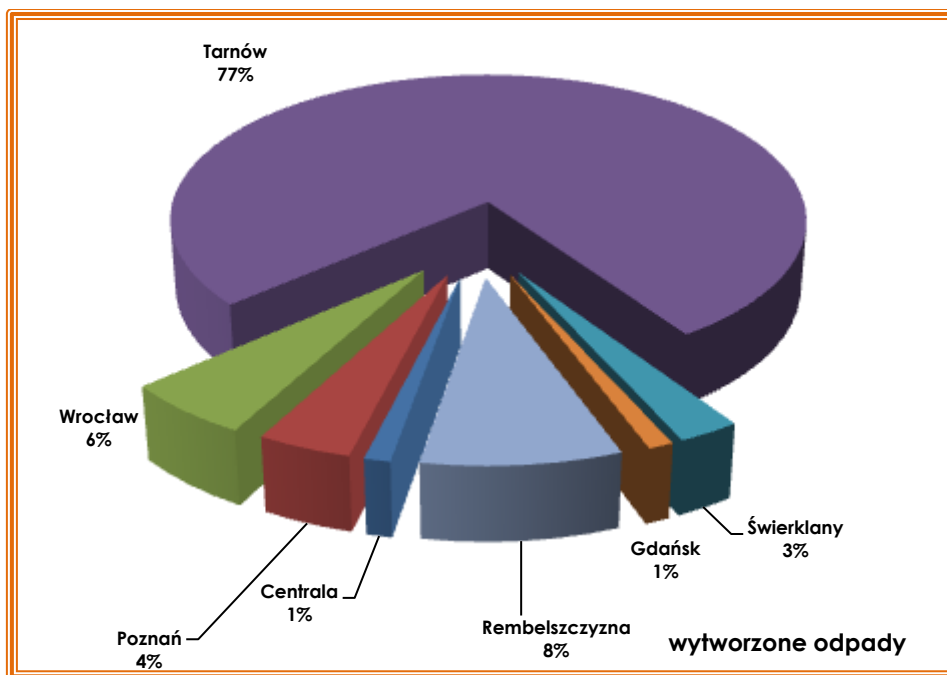
- monitorowaniu i raportowaniu wielkości emisji CO₂ ze źródeł spalania objętych monitorowaniem,
- prowadzeniu nadzoru nad układami pomiarowymi służącymi do pomiaru ilości paliwa gazowego spalane w źródłach spalania objętych monitorowaniem.

GAZ-SYSTEM S.A. jako spółka odpowiedzialna wobec środowiska, prowadzi aktywne działania na rzecz zmniejszania emisji metanu. Dobrą praktyką w tym zakresie było podpisanie z amerykańską Agencją ds. Ochrony Środowiska EPA porozumienia, które dotyczy rozpoczęcia wspólnych działań z zakresu ograniczenia emisji metanu do atmosfery. Dzięki temu spółka została oficjalnym partnerem w Programie Natural Gas STAR i może korzystać z profesjonalnego oprogramowania do analizy źródeł emisji metanu z systemu przesyłowego.

Odpady

Całkowita ilość wytworzonych w okresie sprawozdawczym odpadów wynosi 3400 Mg.

Odpady	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011
	Całkowita objętość odpadów w Mg	Całkowita objętość odpadów w Mg
Odpady ogółem	2552	3400
Odpady komunalne	1359	630
Odpady pozostałe (niebezpieczne, unieszkodliwiane i inne niż niebezpieczne)	1700	2770
Odpady odzyskiwane	419	740

Duża część odpadów to typowe odpady komunalne, wytwarzane w trakcie działalności socjalno-bytowej, pozostałe to odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne, powstające przy prowadzeniu prac eksploatacyjnych i naprawczych na obiektach infrastruktury gazowej. Wszystkie wytwarzane odpady są segregowane, unieszkodliwiane lub odzyskiwane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przekazywane uprawnionym odbiorcom.

Odpady przekazane w 2011 roku do odzysku w tym złom, przepracowane oleje, papier i tektura oraz zmieszane odpady opakowaniowe stanowią ok. 20% wszystkich wytworzonych odpadów. Pozostałe odpady przekazywane są innym jednostkom do unieszkodliwienia bądź na składowiska.

GAZ-SYSTEM S.A. uzyskał również od Marszałka Województwa Mazowieckiego decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami. (Decyzja Nr 439/11/PŚ.O z dnia 12 sierpnia 2011 r.).

Wyżej wymieniona decyzja, obowiązuje na obszarze całego kraju, w zakresie świadczenia przez GAZ-SYSTEM S.A. innym podmiotom usług dotyczących budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw. (Podstawa prawna - Ustawa o odpadach - Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, ze zmianami).

Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska

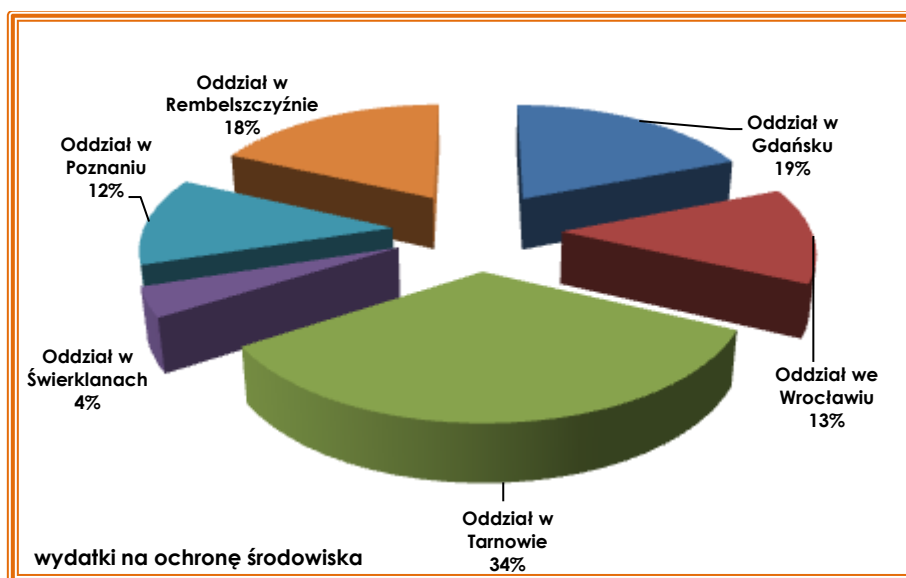
Spółka, wypełniając zobowiązania wynikające z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, wniosła w okresie sprawozdawczym opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Wydatki związane z ochroną środowiska to przede wszystkim opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, pobór wód powierzchniowych lub podziemnych, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, przekazywanie uprawnionym odbiorcom odpadów, w tym również odpadów komunalnych, uzyskanie decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska, przeprowadzenie pomiarów środowiskowych, usuwanie drzew i krzewów.

Łączna opłata nie przekroczyła w 2011 roku kwoty 2 mln zł. Największy udział w tych kosztach stanowiły opłaty za usuwanie drzew i krzewów – wyniosły one ponad 1,1 mln zł (ponad 61%). Najwyższe kwoty zostały wniesione z tego tytułu przez Oddział w Gdańsku i Tarnowie.

Opłaty za przekazanie uprawnionym odbiorcom odpadów wyniosły 370 tys. zł - 19% ogólnych kosztów, opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, pobór wód powierzchniowych lub podziemnych oraz wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi ponad 180 tys. zł - 10% należności, a przeprowadzenie pomiarów środowiskowych – ponad 170 tys. zł - 9% całkowitej opłaty. Opłaty za uzyskanie decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska wyniosły ponad 25 tys. zł, czyli 1% wydatków.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011
	Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska w tys. zł	Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska w tys. zł
Opłaty łącznie	232	183
Opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	191	160
Opłaty za pobór wód powierzchniowych lub podziemnych	20,2	16
Opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi	20,3	7

Inicjatywy służące zmniejszeniu wpływu świadczonych usług na środowisko

Przedsięwzięcia realizowane przez GAZ-SYSTEM S.A. przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego oraz wpływają na rozwój społeczno-gospodarczy Polski, jednak nie pozostają bez znaczenia dla środowiska naturalnego.

GAZ-SYSTEM S.A. stosuje kryteria środowiskowe już na etapie planowania inwestycji. Rozpatrywane warianty lokalizacyjne oraz sposoby realizacji planowanych przedsięwzięć na poszczególnych odcinkach oceniane są zawsze z punktu widzenia przewidywanych skutków dla środowiska oraz oddziaływania na obszary Natura 2000. W sytuacjach, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko naturalne, w tym na spójność i integralność obszarów Natura 2000, zakłada się wykonanie odpowiednich działań minimalizujących, do których zalicza się:

- zastosowanie metod bezwykopowych (HDD – horyzontalne wiercenie kierunkowe lub przecisk sterowany) pozwalających zapobiec wycince drzew i krzewów, płoszeniu zwierząt czy osuszaniu terenu;
- prowadzenie prac w okresie pozalęgowym;
- prowadzenie prac w porze dziennej: odpowiednie przygotowanie strefy montażowej poprzez usunięcie zadrzewień i zakrzaczeń w okresie pozalęgowym, wykoszenie runi, zebranie humusu, przeniesienie płatów wybranych stanowisk na stanowiska zastępcze poza strefę montażową;
- możliwie najkrótsze utrzymywanie otwartych wykopów w miejscach występowania płatów;

- wykorzystanie istniejących powierzchni utwardzonych przy wyznaczaniu terenów pod bazę materiałowo – sprzętową;
- prowadzenie robót budowlanych pod nadzorem przyrodniczym polegającym m.in. na kontroli biotopów przed przystąpieniem do prac budowlanych, przenoszeniem zagrożonych zwierząt w bezpieczne miejsca;
- przeprowadzanie prac bez odwadniania wykopu w miejscach, gdzie zmiana warunków wodnych może doprowadzić do zniszczenia siedlisk chronionych;
- ograniczenie szerokości pasa montażowego w miejscach występowania chronionych siedlisk i gatunków;
- odpowiednie zagospodarowanie pasa montażowego po zakończeniu robót budowlanych poprzez wykonanie nasadzeń, odtworzenie runi, replantację fragmentów płatów siedlisk i roślin, ponowne rozłożenie humusu; prowadzenie monitoringu przyrodniczego poprzez kontrolę stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Trasy planowanych przez GAZ-SYSTEM S.A. gazociągów wybierane są tak, aby nie naruszyć miejsc występowania cennych gatunków roślin i zwierząt, a także nie niszczyć chronionych siedlisk. Aby zidentyfikować potencjalne zderzenia z fauną i florą, przed rozpoczęciem budowy prowadzone są wielomiesięczne obserwacje tzw. inwentaryzacje przyrodnicze. Ponadto, budowa gazociągów i obiektów towarzyszących realizowana jest z wykorzystaniem nowoczesnych materiałów oraz rozwiązań technologicznych spełniających zasady bezpiecznego transportu.

Spółka kładzie duży nacisk na dbałość o ochronę środowiska i z należytą starannością przestrzega wszystkich wymagań w tym zakresie. Potwierdzeniem jest wdrożenie Systemu Zarządzania Środowiskowego opartego na normie PN-EN ISO 14001:2005 - "Systemy zarządzania środowiskowego. Wymagania i wytyczne stosowania". W oparciu o standard ERM identyfikowane i oceniane są ryzyka środowiskowe. W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) prowadzone są w zakresie ochrony środowiska audyty wewnętrzne, a w odniesieniu do określonych niezgodności lub spostrzeżeń podejmowane są niezwłocznie działania korygujące i naprawcze. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono podczas kontroli prowadzonych przez jednostki właściwe w zakresie ochrony środowiska uchybień i nieprawidłowości. Na spółkę nie nałożono w tym zakresie kar pieniężnych ani sankcji pozafinansowych.

Ponadto prowadzone są szkolenia pracowników podnoszące wiedzę i świadomość z zakresu ochrony środowiska oraz promujące postawy prośrodowiskowe m.in. prowadzona jest zbiórka makulatury, baterii i zużytych nośników elektronicznych. GAZ-SYSTEM S.A. współpracuje w tym

zakresie z firmami, które szacunek dla środowiska naturalnego wpisały w filozofię swojej działalności.

GAZ-SYSTEM S.A. realizuje także wiele projektów badawczo-rozwojowych o charakterze prośrodowiskowym. Jednym z takich projektów są prowadzone badania dotyczące wpływu hałasu, który emitowany jest podczas upustów z gazociągów wysokociśnieniowych na faunę kręgowców przebywających w bezpośrednim sąsiedztwie i w okolicach miejsc prowadzonych prac.

Spółka aktywnie włącza się w dialog społeczny oraz wspiera inicjatywy z zakresu ekologii. GAZ-SYSTEM S.A. jest organizatorem konkursu grantowego Fundusz Naturalnej Energii. Głównym założeniem konkursu jest dofinansowanie najlepszych pomysłów na ochronę środowiska w danym regionie. Odbiorcami konkursu są zarówno gminy, szkoły, jak i mieszkańcy danego województwa, w którym organizowany jest konkurs. Pięć najlepszych pomysłów na ochronę środowiska naturalnego w każdym województwie nagrodzonych jest grantami finansowymi. Fundusz Naturalnej Energii jest organizowany każdego roku i docelowo swoim zasięgiem obejmuje cały kraj. Do współpracy przy ocenie nadesłanych prac GAZ-SYSTEM S.A. zaprosił Fundację Nasza Ziemia, od lat wspierającą inicjatywy ekologiczne w gminach, ekspertów ds. ekologii z Urzędów Wojewódzkich oraz Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

WSKAŹNIKI SPOŁECZNE

Wskaźniki w zakresie praktyk dotyczących zatrudnienia i godnej pracy

GAZ-SYSTEM S.A. dba o swoich pracowników, tworząc odpowiednie środowisko pracy oparte na podmiotowym traktowaniu, słucha potrzeb swojej kadry, oferuje atrakcyjny pakiet socjalny i zapewnia szeroką ofertę szkoleniową.

GAZ-SYSTEM S.A. przestrzega praw pracowniczych. W „Procedurze rekrutacji i zatrudnienia” określone są jasne zasady i sposoby przeprowadzania procesu rekrutacyjnego tak, by gwarantować równe prawa i wyeliminować wszelkie praktyki dyskryminacyjne.

Na koniec raportowanego okresu w spółce było zatrudnionych 2 152 osoby. W związku z realizacją licznych inwestycji poziom zatrudnienia zwiększył się w stosunku do lat ubiegłych. Szczegółową strukturę zatrudnienia przedstawia poniższa tabela:

Zatrudnienie	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011
Jednostka Organizacyjna	Liczba pracowników	Liczba pracowników
Oddział w Gdańsku	164	169
Oddział w Świerklanach	211	220
Oddział w Tarnowie	584	587
Oddział w Rembelszczyźnie	310	313
Oddział we Wrocławiu	270	276
Oddział w Poznaniu	242	251
Centrala	298	336
RAZEM	2 079	2152

Większość pracowników GAZ-SYSTEM S.A. zatrudniona jest na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Szczegółową strukturę zatrudnienia ze względu na typ zatrudnienia i rodzaj umowy przedstawiają poniższe zestawienia:

Zatrudnienie w spółce ze względu na typ zatrudnienia				
Jednostka organizacyjna	Typ zatrudnienia Stan na 31.12.2010		Typ zatrudnienia Stan na 31.12.2011	
	Pełnozatrudnieni	Niepełnozatrudnieni	Pełnozatrudnieni	Niepełnozatrudnieni
Oddział w Gdańsku	161	3	165	4
Oddział w Świerklanach	211	0	220	0
Oddział w Tarnowie	582	2	587	0
Oddział w Rembelszczyźnie	310	0	313	0
Oddział we Wrocławiu	270	0	275	1
Oddział w Poznaniu	242	0	251	0
Centrala	295	3	333	3
RAZEM	2 071	8	2144	8

Zatrudnienie w spółce ze względu na rodzaj umowy o pracę				
Jednostka organizacyjna	Rodzaj umowy o pracę Stan na 31.12.2010		Rodzaj umowy o pracę Stan na 31.12.2011	
	Czas nieokreślony	Pozostałe umowy o pracę	Czas nieokreślony	Pozostałe umowy o pracę
Oddział w Gdańsku	159	5	159	10
Oddział w Świerklanach	207	4	212	8
Oddział w Tarnowie	558	26	573	14
Oddział w Rembelszczyźnie	298	12	304	9
Oddział we Wrocławiu	266	4	263	13

Oddział w Poznaniu	225	17	229	22
Centrala	267	31	300	36
RAZEM	1 980	99	2040	112

GAZ-SYSTEM S.A. ceni sobie długoletnią współpracę z doświadczonymi i wykwalifikowanymi pracownikami. Największy odsetek pracowników stanowią osoby w przedziale wiekowym 36-60 lat.

GAZ-SYSTEM S.A. troszczy się również o pracowników, którzy odeszli na emeryturę. Spółka daje im możliwość korzystania z niepublicznej opieki medycznej, świadczonej po promocyjnych cenach. Emeryci mają również możliwość korzystania z funduszu socjalnego spółki oraz zapraszani są na oficjalne spotkania firmowe.

W spółce zatrudnionych jest 1611 mężczyzn i 541 kobiety. Ta dysproporcja pod względem płci jest wynikiem związanym z przedmiotem działalności. Większość stanowisk pracy ma charakter wykonawczy i wiąże się z wysiłkiem fizycznym.

Pomimo tego, że mężczyźni stanowią większość pracowników GAZ-SYSTEM S.A., wszyscy zatrudnieni są równo traktowani, bez względu na płeć, mają równe prawo dostępu do wszystkich przywilejów i stanowisk pracowniczych.

Pracownicy bez względu na wymiar czasu pracy i rodzaj umowy o pracę są objęci „Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy z dnia 8 marca 2007 roku dla Pracowników Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Spółka Akcyjna”, który 30 czerwca 2007 roku został wpisany do rejestru zakładowych układów zbiorowych pracy prowadzonego przez Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie. Powyższy dokument w sposób szczegółowy określa uprawnienia pracownicze wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników. Poszczególne postanowienia Układu odpowiadają zarówno oczekiwaniom pracowników, jak i uwzględniają możliwości finansowe pracodawcy. Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy zawiera m.in. nagrodę roczną potocznie zwaną „Barbórką”, przewiduje odprawy pieniężne dla pracowników odchodzących na emeryturę, a także nagrody jubileuszowe. Ponadto dokument ten mówi o przestrzeganiu zasady równouprawnienia oraz równego traktowania, tak aby wynagrodzenie było adekwatne do rodzaju pracy, jaką wykonuje dany pracownik.

„Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy” jest dokumentem, który przyznaje pracownikom uprawnienia o szerszym zakresie niż wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących lub uprawnienia nieobjęte tymi przepisami w ogóle, w tym m.in.:

- dni wolne od pracy, to soboty, niedziele, święta, a także Święto Branzowe - „Barbórka” (4 grudnia);
- w związku ze Świętem Branzowym - „Barbórką”, pracownikom przysługuje nagroda pieniężna – „nagroda barbórkowa”;
- pracownicy, którzy objęci są postanowieniami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, mogą otrzymywać stopnie górnicze;
- pracownik może ponadto otrzymać wszelkie dodatkowe świadczenia pieniężne w postaci:
 1. nagrody z zysku
 2. nagrody uznaniowej
 3. nagrody motywacyjnej
- pracownik, który jest zatrudniony u danego pracodawcy co najmniej 15 lat ma prawo do urlopu w wymiarze o 2 dni robocze wyższym, niż wynika to z przepisów powszechnie obowiązujących w Polsce;
- pracownikowi przysługuje także co 5 lat nagroda jubileuszowa, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 50 lat okresu zatrudnienia. Warunkiem przyznania takiej nagrody jest fakt przepracowania u danego pracodawcy co najmniej 15 lat;

GAZ-SYSTEM S.A. wyróżnia się bardzo niskim wskaźnikiem dobrowolnych odejść pracowników z firmy. Wysoki poziom satysfakcji z pracy oraz poczucie stabilizacji sprawia, że większość wszystkich odejść ma związek głównie z osiągnięciem przez pracowników wieku emerytalnego. Szczegółowe dane dotyczące liczby odejść w poszczególnych grupach wiekowych i liczby odejść z podziałem na płeć przedstawiają poniższe zestawienia:

Grupa wiekowa	Liczba odejść	Wskaźnik fluktuacji	Liczba odejść	Wskaźnik fluktuacji
	Stan na 31.12.2010		Stan na 31.12.2011	
poniżej 30 lat	9	0,43%	4	0,18%
od 30 do 40 lat	11	0,53%	20	0,93%
od 40 do 50 lat	6	0,29%	11	0,51%
powyżej 50 lat	66	3,17%	27	1,25%
Ogółem	92	4,43%	62	2,87%

Płeć	Liczba odejść	Wskaźnik fluktuacji	Liczba odejść	Wskaźnik fluktuacji
	Stan na 31.12.2010		Stan na 31.12.2011	
Kobiety	19	0,91%	11	0,51%
Mężczyźni	73	3,51%	51	2,36%
Ogółem	92	4,43%	62	2,87%

Osoby zatrudnione w GAZ-SYSTEM S.A. mają zagwarantowany pakiet socjalny, który swoim zakresem obejmuje częściowe lub całkowite finansowanie przedsięwzięć, takich jak:

- wypoczynek w różnych dostępnych formach;
- działalność sportowo-rekreacyjna;
- wydarzenia kulturalno-oświatowe i okolicznościowe;
- pomoc finansowa i rzeczowa przyznawana w wyniku zdarzeń losowych np. pożar czy powódź oraz w formie doraźnych zapomóg;
- pomoc na cele mieszkaniowe dla pracowników w postaci pożyczek długoterminowych, średnioterminowych oraz krótkoterminowych.

Każdy zatrudniony w GAZ-SYSTEM S.A. może korzystać z bezpłatnej, niepublicznej opieki medycznej. W ramach świadczeń zdrowotnych pracownicy mogą korzystać z kompleksowych konsultacji specjalistycznych, badań oraz zabiegów diagnostycznych. Natomiast emeryci i członkowie rodzin pracowników mogą wykupić pakiety abonamentowe w promocyjnych cenach.

GAZ-SYSTEM S.A. pragnie wychodzić naprzeciw oczekiwaniom personelu i w związku z tym ufundował im dodatkowy i niewymagany prawem program emerytalny, z którego korzysta ponad 70% pracowników całej spółki. Inicjatywa ta wiąże się z dodatkowymi kosztami, które pracodawca musi ponieść. Wysokość stawki zależy od wysokości wynagrodzenia podstawowego i stanowi 7 % wynagrodzenia brutto uczestnika programu.

Komunikacja

Komunikacja jest ważnym elementem kultury organizacyjnej GAZ-SYSTEM S.A. Aby zapewnić pracownikom pełny dostęp do istotnych dla nich informacji spółka wdrożyła strategię komunikacji wewnętrznej oraz wykorzystuje nowoczesne techniki komunikacji:

- Intranet – jest głównym źródłem informacji i miejscem udostępniania istotnych dokumentów dla pracowników GAZ-SYSTEM S.A. Zamieszczane są w nim wszystkie informacje z bieżącej działalności spółki, aktualne wydarzenia, wiadomości dotyczące nowych lub rozpoczynanych inwestycji czy projektów oraz dane dotyczące kwestii pracowniczych;
- GAZ-eta – jest magazynem pracowniczym. Dzięki papierowej formie dociera również do pracowników nie mających dostępu do Intranetu;
- newsletter – jest szybką formą przekazania informacji na temat tego, co się dzieje w firmie.
- tablice informacyjne – stanowią główne źródło informacji dla pracowników, którzy nie mają dostępu do Intranetu czy poczty elektronicznej;
- e-mailing – wysyłany do wszystkich pracowników dwa razy dziennie. Jego celem jest zwiększanie doinformowania pracowników spółki. Treść zazwyczaj dotyczy zmian związanych ze świadczeniami pracowniczymi, rekrutacji wewnętrznych, konkursów itp.;
- czat – ma zawsze jasno określony temat. O jego dacie informowani są odpowiednio wcześniej wszyscy pracownicy;
- broszury – wydawane są w sytuacjach, kiedy trzeba przekazać obszerne lub kompleksowe treści;
- spotkania integracyjne – jak sama nazwa wskazuje, główną funkcją spotkań jest integracja. Jednak mogą być one rozszerzane o elementy informacyjne. Odbývają się przynajmniej raz w roku;
- narady – obejmujące wszystkich pracowników na których omawiane są m.in. zakresy obowiązków czy też osiągnięcia i sukcesy Pionów;
- spotkania międzyoddziałowe, odbywające się przede wszystkim w celu wymiany wiedzy i doświadczeń między pracownikami;
- prezentacje – realizowane są dla wielu grup pracowników w poszczególnych lokalizacjach, stosowane są w sytuacjach kiedy należy przekazać istotne informacje czy zmiany, lub istotne jest dotarcie do wszystkich pracowników;
- spotkania kadry zarządzającej z kierownikami – odbywają się w celu zbudowania wiedzy pracowników na temat celów, strategii czy też planów firmy. Kierownicy mają obowiązek przekazać swoim podwładnym istotne informacje przekazane im podczas spotkania;
- spotkania w zespołach – odbywają się zgodnie z aktualnymi realizowanymi działaniami;
- spotkania Dyrektorów Oddziałów z pracownikami – jest to narzędzie do komunikacji między pracownikiem, a władzami spółki. Podczas takich spotkań pracownicy mogą zadawać pytania i wyjaśniać wszelkie wątpliwości;

- spotkania Dyrektorów Oddziałów z kierownikami – jest to narzędzie do komunikacji między kierownikiem a władzami spółki. Odbývają się zgodnie z aktualnymi realizowanymi działaniami.
- szkolenia wewnętrzne – służą przede wszystkim rozwojowi umiejętności i wiedzy wśród pracowników i kształtowaniu postaw odpowiedzialności i profesjonalizmu;
- segregatory - dostępne są dla pracowników wykonawczych w ich lokalizacjach, w oznaczonym miejscu. Zawierają przede wszystkim wydruki z intranetu (lecz bez aktualności), broszury, prezentacje i materiały dla pracowników;
- powiadomienia sms – służą wyłącznie do komunikacji w bardzo pilnych, istotnych lub wyjątkowych wydarzeniach;
- podręcznik dla nowych pracowników – jest przykładem dobrze funkcjonującej praktyki komunikacyjnej.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

Bezpieczeństwo i higiena pracy to dla GAZ-SYSTEM S.A. jeden z głównych priorytetów działań, dlatego też spółka przywiązuje ogromną wagę do stosowania najwyższych standardów BHP. W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania wdrożono „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wymagania” według normy PN-N-18001:2004.

W raportowanym okresie nie stwierdzono wypadków ciężkich, zbiorowych czy śmiertelnych. Wypadki, które odnotowano w spółce, były związane z przemieszczaniem się pracowników. GAZ-SYSTEM S.A. ciągle podejmuje działania, służące zwiększeniu bezpieczeństwa pracowników i ograniczaniu do minimum liczby wypadków przy pracy. Podczas zakupu środków ochron indywidualnych i zbiorowych, wykorzystano wyniki analizy dotychczasowych wypadków i postanowiono wyposażyć pracowników w nową odzież i obuwie o bardzo wysokim standardzie bezpieczeństwa.

Stan na 31.12.2011												
Lp.	Oddział	zakumulowane	Ogólna liczba wypadków	Liczba osób poszkodowanych w wypadkach	Liczba wypadków zbiorowych z ogólnej liczby wypadków	Rodzaj obrażeń			Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik częstotliwości wypadków	Wskaźnik ciężkości wypadków	ChOROBY zawodowe
						śmiertelny	Ciężkie uszkodzenie ciała	lekkie uszkodzenie ciała				
1	Centrala	336	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	brak
2	Oddział Geofizyka	169	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	brak
3	Oddział Poznań	251	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	brak
4	Oddział Rembelszczyzna	313	1	1	0	0	0	1	64	3,2	64,0	brak
5	Oddział Swietlanach	220	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	brak
6	Oddział Tamowice	567	2	2	0	0	2	50	1,7	40,0	brak	
7	Oddział Wrocław	276	1	1	0	0	1	50	3,6	50,0	brak	
Razem		2 152	4	4	0	0	0	4	194	1,4	51,3	brak

GAZ-SYSTEM S.A. przystąpił także do akcji „Bezpieczne miejsce pracy”, której celem było zwiększenie świadomości występowania zagrożeń w środowisku pracy i podniesienie poziomu wiedzy na temat sposobów skutecznej ochrony przed skutkami występowania tych zagrożeń.

GAZ-SYSTEM S.A. jako partner wyżej wymienionej kampanii społecznej zorganizował w 2011 roku m.in. ogólnopolską konferencję pt. "Bezpieczne miejsc pracy w strefach zagrożenia wybuchem" skierowaną przede wszystkim do firm z branży gazowniczej, a także konkurs plastyczny dla dzieci pracowników GAZ-SYSTEM S.A. „Jak wyobrażam sobie bezpieczne miejsce pracy mojej Mamy/mojego Taty”.

Zgodnie z Ustawą z dn. 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. z dn. 30 czerwca 1983 r.) w spółce działa Społeczny Inspektor Pracy. Społeczna Inspekcja Pracy jest służbą społeczną, mającą na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochronę uprawnień pracowniczych określone w przepisach prawa pracy.

Edukacja i szkolenia

Odpowiednie zarządzanie rozwojem zawodowym pracowników jest jednym z kluczowych zadań realizowanej w spółce polityki personalnej. Zasady korzystania ze szkoleń zawarte są w „Procedurze szkoleń i rozwoju zawodowego pracowników spółki Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”

Pracownicy korzystają ze szkoleń obowiązkowych, zawodowych, kompetencyjnych, warsztatów, kursów językowych, studiów wyższych, podyplomowych i studiów MBA. Pracodawca umożliwia również bezpłatny udział w branżowych konferencjach zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

Szczegółowe dane dotyczące liczby godzin szkoleniowych przypadających na pracownika według struktury zatrudnienia przedstawia poniższe zestawienie:

Struktura zatrudnienia	Liczba osób zatrudnionych	Liczba godzin szkoleniowych	Liczba osób zatrudnionych	Liczba godzin szkoleniowych
	Stan na 31.12.2010		Stan na 31.12.2011	
kadra menedżerska	343	62	355	31
koordynatorzy	203	47	213	26
specjaliści	538	45	617	21
pracownicy wykonawczy	719	27	719	11

pracownicy administracyjni	276	32	248	14
----------------------------	-----	----	-----	----

RESPEKTOWANIE PRAW CZŁOWIEKA

GAZ-SYSTEM S.A. zapewnia swoim pracownikom wolność do stowarzyszania się. W spółce funkcjonują i aktywnie działają trzy związki zawodowe, które prowadzą rozmowy z pracodawcą oraz intensywnie uczestniczą w kształtowaniu polityki personalnej.

Zgodnie z obowiązującym prawem i przepisami GAZ-SYSTEM S.A. nie zatrudniana dzieci oraz osób poniżej 18 roku życia, a także nie stosuje pracy obowiązkowej czy przymusowej.

SPOŁECZEŃSTWO

Społeczność lokalna

Prowadzone przez spółkę inwestycje w zakresie rozbudowy systemu przesyłowego, służące dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego oraz bezpieczeństwu energetycznemu kraju, wzmacniają poczucie odpowiedzialności GAZ-SYSTEM S.A. za mieszkańców regionów oraz wykorzystywane zasoby naturalne. Spółka dba o relacje ze społecznościami lokalnymi, z którymi prowadzi długofalowy i oparty na otwartości dialog oraz bierze pod uwagę opinie interesariuszy. Na terenach, na których budowane są gazociągi wysokiego ciśnienia, odbywają się akcje informacyjne dla mieszkańców. GAZ-SYSTEM S.A. dokłada również starań, aby realizowane przedsięwzięcia były w pełni rozumiane i akceptowane przez społeczność lokalną oraz stwarzały szansę dla regionu będącego beneficjentem wdrażanych projektów.

Zgodnie z przyjętym Programem Społecznej Odpowiedzialności Biznesu GAZ-SYSTEM S.A. aktywnie wspiera inicjatywy z zakresu edukacji. W ramach wyżej wspomnianych inicjatyw edukacyjnych spółka przekazała do gmin, w których prowadzi inwestycje ponad 1400 wyprawek dla dzieci rozpoczynających naukę.

Korupcja

GAZ-SYSTEM S.A. dba o to, aby przeciwdziałać korupcji we wszystkich jej formach.

Obowiązujące w GAZ-SYSTEM S.A. uregulowania wewnętrzne, procedury, instrukcje oraz polityki dla obszarów działalności szczególnie narażonych na ryzyko nadużyć i nieprawidłowości zawierają wbudowane mechanizmy kontrolne, których jednym z zadań jest minimalizacja ryzyka wystąpienia zjawisk o charakterze korupcyjnym. Do obszarów narażonych na ryzyko nadużyć zalicza się obszar zakupów, transakcji finansowych, bezpieczeństwa informacji oraz bezpieczeństwa informatycznego.

Rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem nadużyć podlegają monitoringowi ich przestrzegania oraz doskonaleniu m.in. w ramach dobrowolnych audytów. Ryzyko nadużyć jest uwzględnione w modelu ryzyka spółki i podlega okresowej ocenie w ramach funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem (ERM). Ponadto w spółce istnieją kanały komunikacji pozwalające na anonimowe lub personalne zgłaszanie przypadków wszelkiego rodzaju nadużyć (w tym ewentualne przypadki korupcji). Dzięki powyższym działaniom spółka przestrzega zasady transparentności.

W raportowanym okresie zostały przeprowadzone audyty trzech Oddziałów obejmujące kompleksowo ich działalność. Zadanie miało charakter audytu sprawdzającego postęp

wdrożenia rekomendacji z audytu systemu kontroli przeciwdziałającemu nadużyciom oraz przeglądu pozostałych funkcji operacyjnych i wspierających.

W raportowanym okresie w spółce nie stwierdzono praktyk korupcyjnych. Dla wzmocnienia kontroli wewnętrznej działają audytorzy wewnętrzni, których zadaniem jest m.in.: przeprowadzanie audytu wewnętrznego, przygotowywanie analiz, ocena ryzyk oraz zarządzanie ryzykiem.

Funkcjonujące w spółce procedury przetargowe prowadzone są w sposób jasny i przejrzysty zgodnie z wymaganiami Ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Od 1 lutego 2011 r. obowiązuje w spółce nowa polityka zakupowa, której celem jest zwiększenie efektywności zarządzania spółką w tym obszarze. Nową strategię zakupową przygotowano w oparciu o międzynarodowy wyznacznik Quality for Price (zachowanie najkorzystniejszej relacji jakości do ceny). Oznacza to, że nowa procedura powstała zgodnie ze standardami i światowymi praktykami efektywnego zarządzania zakupami w spółkach.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA USŁUG

W raportowanym okresie GAZ-SYSTEM S.A. realizował wytyczne zawarte w dokumentach regulujących kwestie promocji i sponsoringu.

„Podręcznik działań promocyjno-informacyjnych przy inwestycjach dofinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko” systemowo określa zasady działań promocyjno-informacyjnych dla inwestycji strategicznych prowadzonych przez GAZ-SYSTEM S.A. Podręcznik:

- określa kontekst działań promocyjno-informacyjnych prezentujący uwarunkowania prawne oraz regulacje Unii Europejskiej w odniesieniu do planowanych inwestycji GAZ-SYSTEM S.A.;
- prezentuje model działań promocyjno-informacyjnych z uwzględnieniem głównych grup interesariuszy;
- charakteryzuje narzędzia służące do realizacji działań promocyjno-informacyjnych dostępnych dla GAZ-SYSTEM S.A.;
- wskazuje rekomendacje dotyczące planowania, realizacji, monitorowania i raportowania postępów prowadzonych działań.

W związku z realizacją postanowień Podręcznika przeprowadzono 45 spotkań ze społecznościami lokalnymi na temat realizowanych w poszczególnych regionach inwestycji.

Drugim dokumentem są „Zasady działalności sponsoringowej Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”, które zostały przygotowane na podstawie Zarządzenia Nr 5 Ministra Skarbu Państwa z dnia 13 lutego 2009 r. w sprawie zasad prowadzenia działalności sponsoringowej przez spółki z udziałem Skarbu Państwa, który został w 2011 r. zaktualizowany. Celem wdrożenia dokumentu jest określenie zasad dotyczących działalności sponsoringowej w Grupie Kapitałowej GAZ-SYSTEM na lata 2011 – 2015. Elementem dokumentu jest aktualizowany co roku „Plan prowadzenia działalności sponsoringowej”.

Aktywność w sferze sponsoringu służy wsparciu strategii korporacyjnej spółki, zgodnie z misją i wizją firmy. Działalność sponsoringowa skierowana jest w szczególności do społeczności lokalnych, klientów i mediów. Sponsoring w spółce prowadzony jest zgodnie z zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu, do których zalicza się: spójność, przejrzystość, efektywność i odpowiedzialność. Najważniejsze dziedziny sponsoringu zdefiniowane przez GAZ-SYSTEM S.A. to: inicjatywy proekologiczne, nauka oraz sport. Działania sponsoringowe prowadzone są na poziomie ogólnopolskim, lokalnym oraz międzynarodowym. Każde działanie w ramach sponsoringu podlega pomiarowi i ocenie efektywności w zakresie: wpływu przedsięwzięć sponsoringowych na relacje ze środowiskami ważnymi z punktu

widzenia spółki, odbioru medialnego, wzrostu rangi marki, zysków ze sprzedaży oraz wartości firmy.

WSKAŹNIKI EKONOMICZNE

Pozostałe wskaźniki finansowe

Bilans

Aktywa		Dane w mln PLN	
		2011	2009/2010
A	AKTYWA TRWAŁE	4 572,74	4 484,28
I	Wartości niematerialne i prawne	34,91	31,79
II	Rzeczowe aktywa trwałe	3 822,91	3 734,89
III	Należności długoterminowe	0,00	0,00
IV	Inwestycje długoterminowe	674,35	674,57
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	40,57	43,03
B	AKTYWA OBROTOWE	1 579,60	1 260,07
I	Zapasy	62,03	49,14
II	Należności krótkoterminowe	71,84	238,62
III	Inwestycje krótkoterminowe	1 443,39	970,69
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2,34	1,62
AKTYWA RAZEM		6 152,34	5 744,35

Pasywa		Dane w mln PLN	
		2011	2009/2010
A	KAPITAŁ (FUNDUSZ) WŁASNY	5 488,37	5 141,06
I	Kapitał (fundusz) podstawowy	3 771,99	3 741,89
II	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	0,00	0,00
III	Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	0,00	0,00
IV	Kapitał (fundusz) zapasowy	382,87	337,87

V	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	0,00	0,00
VI	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	981,81	511,42
VII	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	0,00
VIII	Zysk (strata) netto	416,56	651,45
IX	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	(64,86)	(101,57)
B	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	663,97	603,29
I	Rezerwy na zobowiązania	163,38	174,91
II	Zobowiązania długoterminowe	0,00	35,60
III	Zobowiązania krótkoterminowe	216,11	262,06
IV	Rozliczenia międzyokresowe	284,48	130,72
PASYWA RAZEM		6 152,34	5744,35

Rachunek zysków i strat – wersja porównawcza		Dane w mln PLN	
		2011	2009/2010*
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	1 529,85	2 455,93
B	Koszty działalności operacyjnej	1 100,31	1 751,62
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	429,54	704,31
D	Pozostałe przychody operacyjne	70,03	82,14
E	Pozostałe koszty operacyjne	43,48	29,52
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)	456,09	756,93
G	Przychody finansowe	66,68	92,28
I	Dywidendy i udziały w zyskach	0,00	0,00
II	Odsetki	58,82	91,02
III	Zysk ze zbycia inwestycji	0,00	0,00
IV	Aktualizacja wartości inwestycji	0,00	0,00
V	Inne	7,86	1,26

H	Koszty finansowe	4,01	39,18
I	Odsetki	0,25	0,24
II	Strata ze zbycia inwestycji	0,00	0,00
III	Aktualizacja wartości inwestycji	0,00	0,00
IV	Inne - odsetki z tyt. leasingu finansowe	3,76	38,94
I	Zysk (strata) z działalności gospodarczej (F+G-H)	518,76	810,03
J	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (J.I. - J.II.)	0,00	0,00
K	Zysk (strata) brutto (I±J)	518,76	810,03
L	Podatek dochodowy	102,20	158,58
M	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenia straty)	0,00	0,00
	Zysk (strata) netto (K-L-M)	416,56	651,45

Rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia)		Dane w mln PLN	
		2011	2009/2010
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I	Zysk (strata) netto	351,70	549,88
II	Korekty razem	493,51	627,3
III	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I ± II)	845,21	1 176,91
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I	Wpływy	0,42	263,06
II	Wydatki	403,78	1 261,00
III	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	(403,36)	(997,94)

C	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I	Wpływy	127,67	75,55
II	Wydatki	101,92	173,90
III	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	25,75	(98,35)
I	Przepływy pieniężne netto, razem (A.III ± B.III ± C.III)	467,60	80,62
E	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	472,69	81,83
-	zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	6,32	1,22
F	Środki pieniężne na początek okresu	969,23	888,61
G	Środki pieniężne na koniec okresu (F±D), w tym:	1 436,83	969,23

* 20 miesięczny rok obrotowy od 01.05.2009 do 31.12. 2010

Indeks treści GRI (Global Reporting Initiative)

	Wskaźniki GRI do raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju	Strona raportu
	Strategia i Analiza	
1.1	Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla (np. dyrektora wykonawczego, prezesa zarządu, lub innej osoby o równoważnej pozycji) na temat znaczenia zrównoważonego rozwoju dla organizacji i jej strategii	2-3
	Profil organizacyjny	
2.1	Nazwa organizacji	4
2.2	Główne marki, produkty i/lub usługi	4-5
2.3	Struktura operacyjna organizacji, z wyróżnieniem głównych działów, spółek zależnych, podmiotów powiązanych oraz przedsięwzięć typu joint-venture	7,13
2.4	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	7, 8
2.5	Liczba krajów, w których działa organizacja oraz podanie nazw tych krajów, gdzie zlokalizowane są główne operacje organizacji lub tych, które są szczególnie adekwatne w kontekście treści raportu	7
2.6	Forma własności i struktura prawna organizacji	8
2.7	Obsługiwane rynki z zaznaczeniem zasięgu geograficznego, obsługiwanych sektorów, charakterystyki klientów/konsumentów i beneficjentów.	5-6
2.8	Skala działalności z uwzględnieniem: <ol style="list-style-type: none"> 1. liczby pracowników 2. przychodów netto ze sprzedaży (dla przedsiębiorstw z sektora prywatnego) lub dochodów netto (dla sektora publicznego) 3. kapitalizacji z perspektywy zadłużenia i kapitału własnego (dla przedsiębiorstw z sektora prywatnego), oraz 4. ilość produktów lub świadczonych usług 	7
2.9	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury lub formy własności z uwzględnieniem:	7

	<ul style="list-style-type: none"> • zmian w działalności lub lokalizacji, w tym: otwieranych, zamykanych i rozbudowywanych jednostkach • zmian w strukturze kapitału zakładowego i innych pozycjach kapitałowych, kosztach utrzymania oraz zmian w działalności operacyjnej • (dla przedsiębiorstw z sektora prywatnego) 	
2.10	Nagrody otrzymane w raportowanym okresie	8-9
	Parametry Raportu	
3.1	Okres raportowania (np. rok obrotowy/kalendarzowy)	10
3.2	Data publikacji ostatniego raportu (jeśli został opublikowany)	10
3.3	Cykl raportowania (roczny, dwuletni, itd.)	10
3.4	Osoba kontaktowa	11
	Zakres i Zasięg Raportu	
3.5	Proces definiowania zawartości raportu wraz z: <ul style="list-style-type: none"> • ustaleniem istotności poszczególnych kwestii dla organizacji i jej interesariuszy • priorytetyzacją poszczególnych kwestii • identyfikacją interesariuszy-adresatów raportu 	10,16-17
3.6	Zasięg raportu (np. kraje, działy, jednostki zależne, wynajmowane obiekty, przedsięwzięcia typu joint-venture, dostawcy). Więcej szczegółów w rozdziale „Parametry Raportu”	10
3.7	Oświadczenie w sprawie jakichkolwiek ograniczeń dotyczących zakresu i zasięgu raportu	10
3.8	Informacja o przedsięwzięciach typu joint-venture, podmiotach zależnych, obiektach dzierżawionych, operacjach outsoursowanych i innych jednostkach, które w znaczący sposób mogą wpłynąć na porównywalność działań organizacji w poszczególnych okresach i/lub w stosunku do innych organizacji	10
3.9	Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach z podaniem powodów ich wprowadzenia (np. fuzje/przejęcia, zmiana roku/okresu bazowego, charakter działalności, metody pomiaru)	7
3.10	Znaczne zmiany w stosunku do poprzedniego raportu dotyczące zakresu, zasięgu lub metod pomiaru zastosowanych w raporcie	7
	Indeks treści GRI	

3.11	Tabela wskazująca miejsce zamieszczenia Standardowych Informacji w raporcie	48-54
	Nadzór, zobowiązania i zaangażowanie	
	Nadzór	
4.1	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy, odpowiedzialnymi za poszczególne zadania, jak na przykład tworzenie strategii czy nadzór nad organizacją	12
4.2	Wskazanie czy przewodniczący najwyższego organu nadzorczego jest również dyrektorem zarządzającym (a jeśli tak, to jakie funkcje pełni w ramach zarządu wraz z uzasadnieniem takiej struktury)	12
4.3	Liczba członków najwyższego organu nadzorczego z wyróżnieniem niezależnych i/lub niewykonawczych członków (dotyczy organizacji posiadających jednolitą strukturę rady nadzorczej/organu nadzorczego)	12
4.4	Mechanizmy umożliwiające akcjonariuszom i pracownikom zgłaszanie rekomendacji i wskazówek dla najwyższego organu nadzorczego	14
4.8	Wewnętrznie sformułowana misja lub wartości organizacji, kodeks postępowania oraz zasady odnoszące się do aspektów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych funkcjonowania organizacji oraz poziom ich implementacji. Objaśnienie, w jakim stopniu są one: <ul style="list-style-type: none"> • Stosowane w różnych regionach i działach/jednostkach oraz • Powiązane ze standardami międzynarodowymi. 	2,14-15
4.12	Zewnętrzne, przyjęte lub podpisane przez organizację ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy	15-16,25
4.13	Członkostwo w stowarzyszeniach (takich jak stowarzyszenia branżowe) i/lub w krajowych/międzynarodowych organizacjach rzeczniczych, w ramach których organizacja: <ul style="list-style-type: none"> • Jest członkiem organów nadzorczych; • Uczestniczy w projektach lub komisjach; • Przekazuje znaczne fundusze poza standardowymi opłatami członkowskimi; • Uznaje członkostwo jako działanie strategiczne. 	15-16
4.14	Lista grup interesariuszy zaangażowanych przez organizację	16-17

4.15	Podstawy identyfikacji i selekcji zaangażowanych grup interesariuszy	16
PREZENTACJA WYNIKÓW – WYBRANE WSKAZNIKI G3		
Wskaźniki ekonomiczne		
Aspekt: Wyniki ekonomiczne		
EC1	Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona i podzielona z uwzględnieniem przychodów, kosztów operacyjnych, wynagrodzenia pracowników, dotacji i innych inwestycji na rzecz społeczności, niepodzielonych zysków oraz wypłat dla właścicieli kapitału i instytucji państwowych.	18-19, 44-47
Aspekt: Obecność na rynku		
EC5	Wysokość wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla w stosunku do płacy minimalnej na danym rynku w głównych lokalizacjach organizacji	19
Aspekt: Pośredni wpływ ekonomiczny		
EC8	Wkład w rozwój infrastruktury oraz świadczenie usług na rzecz społeczeństwa poprzez działania komercyjne, przekazywanie towarów oraz działania pro-bono. Wpływ tych działań na społeczeństwo.	30, 40
Wskaźniki Środowiskowe		
Aspekt: Energia		
EN3	Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii	21
Aspekt: Woda		
EN8	Łączny pobór wody według źródła	21-22
Aspekt: Emisje, ścieki i odpady		
EN16	Łączne bezpośrednie i pośrednie emisje gazów cieplarnianych według wagi.	23-24
EN21	Całkowita objętość ścieków według jakości i docelowego	22-23

	miejsca przeznaczenia.	
EN22	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu i metody postępowania z odpadem.	25-26
	Aspekty: Produkty i usługi	
EN26	Inicjatywy służące zmniejszeniu wpływu produktów i usług na środowisko i zakres ograniczenia tego wpływu	28-30
	Aspekt: Zgodność z regulacjami	
EN28	Wartość pieniężna kar i całkowita liczba sankcji pozafinansowych za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska	29
EN30	Łączne wydatki i inwestycje przeznaczone na ochronę środowiska według typu.	28-29
	Wskaźniki w zakresie praktyk dotyczących zatrudnienia i godnej pracy	
	Aspekt: Zatrudnienie	
LA1	Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia, rodzaju umowy o pracę i regionu	31-32
LA2	Łączna liczba odejść oraz wskaźnik fluktuacji pracowników, według grup wiekowych, płci i regionu	34-35
LA3	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin, wg głównych jednostek organizacyjnych	35
	Aspekt: Relacje pomiędzy pracownikami i kierownictwem	
LA4	Odsetek zatrudnionych objętych umowami zbiorowymi	33-34
	Aspekt: Bezpieczeństwo i higiena pracy	
LA7	Wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych oraz nieobecności w pracy oraz liczba wypadków śmiertelnych związanych z pracą, według regionów	37-38
	Aspekt: Edukacja i Szkolenia	

LA10	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika według struktury zatrudnienia	38
	Wskaźniki w zakresie respektowania praw człowieka	
	Aspekt: Swoboda zrzeszania się i prawo do sporów zbiorowych	
HR5	Działania zidentyfikowane jako mogące stwarzać zagrożenie dla prawa do swobody zrzeszania się i prawa do sporów zbiorowych oraz inicjatywy wspierające te prawa	39
	Aspekt: Praca dzieci	
HR6	Działania zidentyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wykorzystywania pracy dzieci oraz środki podjęte w celu eliminacji takich przypadków	39
	Aspekt: Praca przymusowa i obowiązkowa	
HR7	Działania identyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wystąpienia pracy przymusowej lub obowiązkowej oraz środki podjęte w celu eliminacji takich przypadków	39
	Wskaźniki wpływu na społeczeństwo	
	Aspekt: Społeczność lokalna	
S01	Charakter, skala i efektywność programów i praktyk w zakresie oceny i zarządzania wpływem działalności organizacji na społeczność lokalną, włączając wpływ wejścia na dany rynek, prowadzenia i zakończenia działalności	40
	Aspekt: Korupcja	
S02	Procent i całkowita liczba jednostek biznesowych poddanych analizie pod kątem ryzyka związanego z korupcją	40-41
S03	Procent pracowników przeszkolonych w zakresie polityk i procedur antykorupcyjnych organizacji	41
S04	Działania podjęte w odpowiedzi na przypadki korupcji	41
	Wskaźniki w zakresie odpowiedzialności za produkt	
	Aspekt: Komunikacja marketingowa	

PR6	Programy dotyczące przestrzegania prawa, standardów i dobrowolnych kodeksów regulujących kwestie komunikacji marketingowej z uwzględnieniem reklamy, promocji i sponsoringu według rodzaju skutków	42-43
------------	--	--------------

Zasady Global Compact		
Zasada 1	Popieranie i przestrzeganie praw człowieka przyjętych przez społeczność międzynarodową.	39
Zasada 2	Eliminacja wszelkich przypadków łamania praw człowieka przez firmę	39
Zasada 3	Poszanowanie wolności stowarzyszania się	39
Zasada 4	Eliminacja wszelkich form pracy przymusowej	39
Zasada 5	Zniesienie pracy dzieci	39
Zasada 6	Efektywne przeciwdziałanie dyskryminacji w sferze zatrudnienia	33
Zasada 7	Prewencyjne podejście do środowiska naturalnego	28-30
Zasada 8	Podejmowanie inicjatyw mających na celu promowanie postaw odpowiedzialności ekologicznej	30
Zasada 9	Stosowanie i rozpowszechnianie przyjaznych środowisku technologii	28-30
Zasada 10	Przeciwdziałanie korupcji we wszystkich formach, w tym wymuszeniom i łapówkarstwu	40-41

Operator Gazociągów Przesyłowych

GAZ-SYSTEM S.A.

ul. Mszczonowska 4 | 02-337 Warszawa

tel. 22 220 18 00 | faks 22 220 16 06

www.gaz-system.pl